ORSZ. SZÉCH. KÖNYVTÁR

AZ EGYEDÜLI MAGYAR BÁNYÁSZLAP AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

THE ONLY HUNGARIAN MINEHS JOURNAL IN THE UNITED STATES

# MAGYAR BÁNYÁSZLAP

# Hungarian Miners' Journal

THE LEADING HUNGARIAN NEWSPAPER OF THE COAL FIELDS ALL OVER THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL REACHES THE HOMES OF ALL THE HUNGARIAN MINERS

VOLUME 48. ÉVFOLYAM. DETROIT, MICHIGAN — HOLLYWOOD, CAL. 1961. MÁJUS 4. 51 NUMBER 9. SZÁM.

## "ALIANZA PARA PROGRESSO!"

Irta: HIMLER MÁRTON

*Latin Amerika nemzetei örömmel fogadták Kennedy elnök igéretét és ha valahol kétségesnek vélik a sikert, az szomszédaink nyomorgó tömegei.*

*Kétséggel fogadnak megismételt igéreteket, kétségesnek tartják, hogy saját uralkodó osztályuk hajlandó lenne a Kennedy által kért socialis reformok keresztül vitelére.*

*Tudják, hogy legjobb esetben is hosszu időbe kerülne közös tervek készitése és sokáig kellene várniok mielőtt az egészséges reformok a tömegeket elérnék. És ha ez lesz az eset, nem nagyon hajlamosak várakozásra, lelkesen fogják Castro példáját követni. Nem biztos, hogy a szovjettől kérnének segitséget, de lázadni fognak a fennálló rend ellen.*

*Ne tévedjünk, castroizmus minden latin országban nagyon előrehaladt és akár megmarad Castro, akár eltávolitják, a sociális forradalom tartani fog.*

*Az amerikai társaságok és egyének előrelátásán mulik, hogy Kennedy igéreteinek beváltását azonnal megkezdjék és megmutassák a népnek annak valóságát.*

*A United Fruit elnöke hónapokkal ezelőtt bejelentette, miszerint földbirtokaikon tuladnak és semmi akadálya nem lenne, hogy azt MOST tegyék.*

*Azonban katasztrófa lenne, ha az amerikai tulajdonban lévő hatalmas földbirtokokat az ottani nagybirtokosoknak adnák el, mert akkor a munkások még azt a családias bánásmódot is elvesztenék, amiben az amerikai tulajdonosoktól részesülnek. Másoldalról, ha az eladással késnek és forradalomig várnak, birtokaikat legjobb esetben kisajátitják, rosszabban elkobozzák.*

*Észszerü — és épen ugy hazafias — mozdulat az lenne, ha a földet kis parcellákban azoknak adnák el, akik azt müvelik, megfelelő felszereléssel és esetleg házakkal, méltányos áron, hosszu hitelre.*

*Ha minden társaság és egyén, akiknek Latin Amerikában birtokaik vannak ezt cselekednék, valóban elinditanák a reform folyamatot és megmutatnák, hogy az amerikaiak elnökük mögött vannak és a tömegnyomás kényszeritené az ottani birtokosokat is hasonló akcióra.*

*Kormányunk is segédkezhetne a megfelelő tőke rendelkezése adásával, ami által uj képet mutatnának — a most népszerütlen — Északi Kolosszusról.*

*Százmilliókat költünk propagandára, de ha 100,000,000 dollárt költenénk a latin népek megnyerésére, nem érnénk el olyan eredményt, mint amilyen hangulatot teremtenénk minden latin-amerikai országban ilyen akcióval.*

*És áldozat helyett minden társaság és egyén megfelelő áron adna tul minden latin-amerikai országban lévő földbirtokán.*

*Nem először beszélünk erről a kérdésről lapunkban, de kiszaladunk az időből és ez lenne a legjobb mód uj forradalmak elkerülésére és az amerikai földtulajdonosok érdekeinek védelmére.*

## Tennessee és Kentucky kis bányatulajdonosai perekkel akarják tönkre tenni a bányász uniont

A Magyar Bányászlap mindent pert, amit Tennessee és Kentucky kis bányatulajdonosai inditotttak a bányász szervezet Jóléti Alapja és tisztviselői ellen az 1959 évi harcokból folyóan, ismertetett. Perek tömege van folyamatban, a legtöbb Knoxville, Tenn.-ben lett beadva a U.S. District Courtnál.

Az egyik legérdekesebb per, melyet a Phillips Bros. Coal Company inditott nemcsak a union, de annak Jótéli Alapja és a trusteek, elsősorban John L. Lewis ellen.

A kis bányatársaság azzal vádolja a uniont, a Jóléti Alapot és különösen John L. Lewist, hogy a nagy bányatársaságokkal összeesküdtek arra, hogy a kis bányatársaságokat kiszoritják az iparból, azokat tönkre teszik.

A beadványuk szerint amikor a Jóléti Alapot létesitették és abba a bányatársaságoknak minden tonna kibányászott szén utan bizonyos összeget kell fizetni — ezzel a ténnyel a kis bányatársaságok felett meghuzták a lélekharangot. A kis táraságok bányái nincsenek ugy felszerelve mint a nagyoké, azoknak ha a unionnal szerződnek többe kerül a termelés és ha még a Jóléti Alap illetékeinek fizetése is terheli őket — képtelenek olyan áron adni a szenet, mint a nagy társaságok és előbb-utóbb tönkremennek.

A Phillips Bros, Coal Co. azt állitja, hogy a nagy bányatársaságok 1950-ben, amikor a unionnal szerződtek, igéretet kaptak volna a union vezetőktől, hogy segédkezet kapnak a kis társaságoknak az iparból való kiszoritására.

John L. Lewis a union ügyvédje utján elküldte a periratra feleletét, amelyben természetesen erélyesen visszautasitja a Phillips Bros. Coal Co. vádjait és rámutat arra, hogy a uniontól a legtávolabb áll bányatársaságokat kiszoritani az iparból. A bányatársaságoktól bizonyitékokat kiván a biróság elé terjeszteni a periratban foglalt vádjaikra vonatkozóan — egyben bejelentette azt is, hogy a per folyamán személyesen is elmegy Knoxvillebe a szövetségi biróság előtt leszámolni a vádakkal, — ami arra is jó lesz, hogy a szövetségi biróság a többi pereknél is tisztába lehessen a valósággal.

A Phillips Bros. Coal Co. különben szerényen csak 100,000 dollár kártéritést igényel megitélni, mert az "összeesküvés" tönkre tette őket.

## Pert nyert két öreg bányász a union Jóléti Alapja ellen

Joseph H. Garrity, 2119 Hillholm Ave., Jonstown, Pa. (ezelőtt Nanty Glo, Pa.) és Clyde H. Hescox, Fallentimber, Pa. öreg bányászok Ebensburg, Pa.-ban Cambria megye biróságán perelték a United Mine Workers of America Jóléti Alapját, mert az nem ismerte el nyugdij jogosultságukat.

Garrity éveken keresztül kapta a nyugdijat, egyszer csak elvonták tőle azzal, hogy voltaképen ő soha nem volt arra jogos és tévedés volt, hogy éveken át folyósitották azt neki.

A per meginditásakor ügyvédjük Edward F. Peduzzi az Eastern Gas & Fuel Associationnál lefoglalta a Jóléti Alap javára befizetendő összeget.

A Jóléti Alap tiltakozott Cambria megye biróságánál a lefoglalás ellen és azt vitatták, hogy a Jóléti Alap csakis Washington, D.C.-ben perelhető és Cambria megye biróága nem illetékes az ügyben.

Cambria megye biróága azonban elutasitotta a Jóléti Alapot, nem oldotta fel az Eastern Gas and Fuel Associationnál lefoglalt összeget azzal, hogy Pennsylvania állam Superior Courtjai ilyen ügyekben ugy döntöttek, hogy a Jóléti Alapot igenis lehet Pennsylvania biróságainál perelni és a panaszosoknak nem kell Washingtonba menni pert inditani.

A Jóléti Alap ügyvédei arra hivatkoztak, hogy a folyamatban lévő ügyekben még a legfelsőbb biróság a szövetségi Supreme Court nem mondta ki a döntést, és azonnal megfellebbezték Cambria megye biróságának döntését.

Az öreg bányászok körében nagy figyelemmel kisérik a Jóléti Alap ellen Pennsylvaniában folyamatban levő pereket, mert ha legalább egyben kimondja a legfelsőbb biróság, a szövetségi Supreme Court a döntést — a panaszt tévő bányász javára, akkor nagyon sok bányász készül pert inditani lakhelye szerint illetékes biróságnál a Jóléti Alap ellen el nem ismert nyugdij jogosultság ügyében. Sajnos, a legfelsőbb biróság (U.S. Supreme Court) azonban annyira el van maradva a döntésekkel, hogy évekig eltarthat, mig legalább egy ügyben elkészül döntésük.

## Egy bányászt megölt, öt bányászt megsebesitett a gáz robbanás

A Pittsburgh Consolidation Coal Co., alvállalata a Christopher Coal Co. Osega, W. Va. bányájában az éjszakai shiftán gáz robbant, John Frieson 32 éves, Fairmont, W. Va. bányászt annyira összeégette, hogy mire a West Virginia egyetem orvosi klinikájára érkeztek vele Morganton, W. Va.-ba, halott volt.

Ugyancsak égési sebekkel szállitották a klinikára Paul Hall 55 éves bányászt és Charles Holdsworth 43 éves bánya foremant, Morgantown, W. Va. és Robert Dalton 45 éves Uffington, W. Va. és William Walters 33 éves Smithfield, Pa. bányászokat. A vizsgálatot meginditották és Leslie Ryan állami bányafelügyelő szerint az egyik bányagépből kipattant szikra okozta a robbanást.

### GYILKOLT A KŐ

A Lorado Coal Mining Company No. 9 bányájában Lorado, W. Va.-ban Grant Watson 34 éves, Branchland, W. Va. bányászra munkája közben széntömeg szakadt, mire kiásták alóla, nem volt benne élet.

A Bird Coal Co. No. 2 bányájában Johnstown, Pa. közelében hatalmas kőszakadás Boyd R. Holsopple 32 éves és Peter Csarak 48 éves bányászokat megölte.

Holsopple után özvegy és két árva maradt. Csarak nőtlen volt.

### MUNKAKÖZBEN MEGÖLTE A SZIVE

A Pennsylvania Coal & Coke Company No. 42 bányájában Blairsville, Pa. közelében Frank N. Oliver 49 éves bányász az éjszakai shiftán dolgozott egyedül egy plézben.

Egyik hozzá közel dolgozó bajtársa amikor hajnali 3 óra 30 perckor bement a plézbe, holtan találta. A deputy coroner megállapitotta, hogy szivroham végzett vele. Özvegyet és 10 árvát hagyott hátra.

## Stewart Udall belügyminiszter bámulja a bányászokat — de a nyersolaj behozatal csökkentését nem igérte

West Virginia állam senatorai: Robert C. Byrd és Jennings Randolph rávették Stewart Udall belügyminisztertert, rándujon le West Virginia állam bányavidékére, nézze meg, mint termelik a szenet, szerezzen helyszini tapasztalatot arról, milyen szomoru helyzetben van a bányaipar — és az talán meggyőzi arról, hogy szükség van a külföldi olcsó nyersolaj behozatal korlátozására.

Udall belügyminiszter Bluefield, W. Va.-ig vonattal ment nagy társasággal, onnan automobilon mentek Superior, W. Va.-ig, ahol az ottani bányába leszálltak, láthatták, hogy mint termelik a szenet. Ugyancsak elmentek Pagenton, W. Va.-ba, a Page Coal and Coke Company telepére, aztán Gary, W. Va. U. S. Steel Corp. telepén fejezték be a körutat.

Bluefieldre visszatérve az ott várakozó ujságiróknak Undal belügyminiszter azt mondta, bámulatát fejezi ki a bányászok iránt, akik életük kockáztatásával termelik a szenet és az utközben látottak meggyőzték őt arról, hogy a beteg szénipar on segiteni kell.

Ujságirók megkérdezték, mint véli a segitséget nyujtani és különösen aziránt érdeklődtek, hogy a hatáskörében mit szándékozik tenni.

Tudniillik pontosan a belügyminiszter hatáskörébe tartozik a nyersolaj behozatali quota megállapitása és az erre vonatkozó behozatali engedélyek kiadása.

A külföldi olcsó nyersolaj és földgáz behozatal a szénipar nak a legnagyobb versenytársa. A bányatársaságok régóta hangoztatják, hogy szükség lenne a behozatal csökkentésére, de az olajcsászárok lobbyjai nagyon erősek Washingtonban és — el tudták intézni, hogy a csökkentés elmaradjon.

Udall belügyminiszter most sem adott igéretet arra, hogy ő csökkenteni fogja a nyersolaj és földgáz behozatalt — csak azt mondta, rajta lesz, miszerint a szénipar jobban meg legyen elégedve az ő belügyminiszteri intézkedéseivel, mint az előző kormány belügyminiszterével.

Pedig: ha Udall belügyminiszter segiteni kiván a bányaiparon, akkor meg kell hallgatnia a bányaipar, a United Mine Workers of America régi kérelmét — és feltétlenül radikálisan csökkenteni kell az olcsó külföldi nyersolaj és földgáz behozatali engedélyek kiadását — még hozzá mennél előbb. Ezzel mutatná meg Udall belügyminiszter, hogy a west-virginiai bányavidéki kirándulása valóban mély nyomokat hagyott benne.

A
**MAGYAR BÁNYÁSZLAP**
legközelebbi száma
május 18-án
jelenik meg.

## "ALIANZA PARA PROGRESSO!"

by MARTIN HIMLER

*Latin American nations were delighted by President Kennedy's promise, and if there is any scepticism of its success, it is amongst the downthrodden masses of our neighbors.*

*They are sceptical for promises were made repeatedly, and are especially sceptical about the willingness of their own ruling classes to establish social reforms requested by Kennedy.*

*At best, they know that it will take a long time to prepare joint plans, and they see a long waiting period before any healthy reform will reach down to the masses.*

*And if that will be the case, they will not be inclined to wait, they are eager to follow Castro's example. Not necessarily to turn to the Soviet for assistance, but to revolt against the existing order.*

*Let there be no mistake about it, castroism has made tremendous headway in every Latin countries, and whether Castro will remain, or be liquidated, the social revolution will go on.*

*It is up to farseeing and progressive American concerns and individuals to make a start right now and demonstrate the reality in Kennedy's promises.*

*Several months ago the Chairman of the United Fruit announced that his company will dispose of its land holdings and there is no reason why it should not do so NOW.*

*If, however, the American-owned immense land holdings will be sold to local owners of large haciendas it would be a catastrophy; for the workers would even lose the paternalistic care of the American owners.*

*On the other hand, if they delay the sales, and will wait for revolutions, their properties will be at best expropriated, at worst, confiscated.*

*The sensible — as well as patriotic — move would be to sell the land in small parcels to those, tilling the land, and furnish them the necessary equipments, perhaps dwelling houses, at reasonable price, on long-term credit.*

*If every concern and individual having property in Latin American states would follow suit, they would indeed start a reform move, they would prove that Americans are behind our president and mass pressure would force local owners to take similar actions.*

*Our government may well assist by furnishing the necessary capital, for a move of this sort would create a new image of the — presently not very popular — Northern Colossus.*

*We are spending hundreds of millions on propaganda, but if we were to spend $100,000,000 to sell the U.S. to the Latin peoples, we could not achieve the result this would have in every Latin American country.*

*And instead of entailing sacrifices, it would secure a fair price for every concern, and individual with land holdings in any Latin country.*

*This is not the first time we discuss the matter in this paper, but we are running out of time, and it is the best possibility to prevent new revolutions, and to save the interest of American land owners.*

## Az Eastern Gas and Fuel Association modernizálja a bányáit

Az Eastern Gas and Fuel Association hazánk nagyságban ötödik kereskedelmi puhaszén bányavállalata jelentést adott ki arról, miszerint kilencmillió négyszázezer dollár költséggel modernizáltatja, uj felszerelésekkel szereli fel bányáit, hogy versenyképes legyen a piacon.

Keystone, W. Va.-ban uj széntisztitó telepet épitenek és azt még ebben az esztendőben üzembe is akarják helyezni.

Fairmont, W. Va. közelében a No. 1 bányájuknál is hatalmas széntisztitó telepet épitenek, amit 1962 első felében kivánnak üzembe helyezni.

Ezenfelül sok uj, a legmodernebb gépeket vásárolják a társaság bányáiba.

### MEGÖLTE A LOADOLÓGÉP

A Cannelton Coal Co. Lady Dunn bányájában Montgomery, W. Va. közelében Canneltonban Charles A. Alexander 36 éves bányász loadológéppel dolgozott és munkája közben egy alkatrész rázuhant, összezuzta és kórházba szállitás közben meghalt.

### JUNIUS 24-ikén KEZDŐDIK A BÁNYÁSZ VAKÁCIÓ

A United Mine Workers of America és a bányatársaságok között fennálló szerződés értelmében az 1961 évi vakáció junius 24-ikén, szombaton reggel kezdődik és az julius 8-ig tart.

A vakációra járó összeget a bányászok a junius havi utolsó fizetés napján kapják kézhez.

**GIVE BLOOD NOW!**

CALL your Community or Hospital Blood Bank or Local Red Cross Chapter.

# FODOR GYULA EMLÉKÉRE

1884. JULIUS 4. — 1950. MÁJUS 12.

*Tizenegy év mult el mióta a Mindenható Fodor Gyula drága barátunkat és kartársunkat a Detroiti Ujság szerkesztő-kiadóját és a lapunkat is 15 év óta előállitó Rapid Printing Company alapitóját nemcsak szerető özvegye és gyermekei, de "befogadott családtagjai" nagy bánatára is az Ur az örök hazába hivta.*

*Fodor Gyula olyan hüséges jó barát volt, akit tizenegy év után is siratunk, akinek elmulta okozta fájdalmak halálának évfordulója közeledtével szivünkben ujra felujulnak és lelkünkben az emlékezés virágai mindig kivirulnak, mig mi is nem követjük őt az örök hazába.*

*Fodor Gyula négy évtizedes munkájának legkedvesebb gyümölcse, a szivéhez és lelkéhez legközelebb állt Detroiti Ujság alapitásának ötven éves jubileumi számát fáradhatatlan özvegye és nyomdokaiba lépett fia Róbert, halálának tizenegyedik évfordulóján adják ki.*

*Az Örök Hazából Fodor Gyula elégedetten nézheti majd ezt a jubileumi lapszámot — mert abban benne találja lelkét és szellemét, a Detroiti Ujság ma is az, amilyen az volt, mig Fodor Gyula ezen a földön élt. Csodálatos munkabirásu, a magyar betüért áldozatosan dolgozó özvegye és fia pontosan abban a szellemben adják azt ki, mint ahogyan azt negyven éven keresztül ő kiadta.*

*És azzal is elégedett lehet Fodor Gyula lelke az örök hazában, ahogy a magyar lapkiadás Nagyasszonya és fia bennünket a "befogadott családtagokat" kezelnek és kiszolgálnak — mert ebben a tekintetben sincsen változás.*

*Fodor Gyula emléke szivem utolsó dobbanásáig élni fog nálam.*

FAY FISHER ANDOR

# "KELLETT NEKÜNK BOSZNIA?"

Mikor a magyar legények ezrei estek el abban a hadjáratban, amely végül Boszniát és Hercegovinát az — osztrák császársághoz csatolta, magyarok közt keserü szálló igévé vált, hogy "kellett nekünk Bosznia?"

Körülbelül ugyanolyan szállóige, mint amikor valaki kellemetlen áldozatot hoz valamiért, s az aztán a gyomrát megfekszi, mire azt mondja, hogy "hiába nyelte le a békát."

Saudi Arábiában a háboru alatt óriási repülőteret épitettünk, annak a kormánynak a beleegyezésével, s mikor a missilek még messze voltak a blueprintektől is, mikor szükségesnek érezte a vezérkar, hogy világszerte szórt repülőterekkel épitsen hurkot a szovjet dagadt nyakára, szükségünk volt erre a stratégiai állomásra.

Százmilliók tucatjait fektettük abba, óriási bérösszeget fizettünk a királynak (nem a nemzetnek, mert ott minden a királyé), s mikor már a missilek birtokában jelentéktelenné váltak az idegenben épitett repülőterek, még mindig költséges, modern, pazar állomásépületeket emeltünk a repülőtéren, hogy a személyszállitó gépeknek az kitünő állomást nyujtson.

S közben az Egyesült Államok kormánya olyan megalázó feltételeket fogadott el Saudi Arábia királyától, aminek a tudatában joggal égne az arca minden önérzetes amerikai polgárnak.

Bele kellett egyeznünk, hogy a király beleszól az amerikai katonák vallásába, amit nem tesz és nem tehet meg soha a saját kormányunk; s mert a király Izraellel háboruban áll; repülőterünk védelmére ugy kellett a csapatokat megválogatnunk, hogy ne legyenek a katonák közt zsidó vallásu GI-ok.

Mert Islam hivei szeszes italokat nem isznak, egyetlen amerikainak nem volt szabad semmiféle szeszesitalt vinni be az amerikai compoundba. Vagyis részben engedelmeskedniük kellett és ma is kell részben a moslim vallásnak, akár katolikusok, akár protestánsok.

S mikor már hadászati szempontból nagyrészt szükségtelenné váltak az idegen országokban épitett repülőtereink, Eisenhower olyan mély tisztelettel fogadta itt Saudi Arábia királyát, milyent soha más államfőnek nem adott. S önérzetes amerikaiak szégyelték magukat, mert Saudi Arábia a világ egyetlen országa, ahol a rabszolgaság ma is legális intézmény, ahol ma is veszik és adják az embereket, mint máshol az állatokat.

S most, hogy a sok békát lenyeltük, Saudi Arábia, egyszerüen kirug bennünket, felmondta a mi általunk annyi millióval épitett repülőtér bérletét, s onnan egy év mulva ki kell takarodnunk.

Abból az országból, amelynek a királya évi három-négyszáz millió dollárt kap az olajáért amerikai cégektől.

S mi békésen elviseljük a hatalmas és csattanó pofont, leginkább mert semmi szükségünk tovább a repülőtérre, s még inkább azért, mert az amerikai olajcsászárok, akiknek a parancsára Eisenhower és Dulles arab Napoleont csináltak Nasserből, azt kivánják, hogy továbbra is "meleg barátságban" maradjunk a rabszolgatartó "felséggel."

Nem azt panaszoljuk fel, hogy a háboruban felépitettük a repülőtereket, ami akkor fontos volt, de mikor a pár éve épitett hatalmas és pazar várótermekre, mikor a király amerikai fogadtatására gondolunk, önkéntelenül azt kérdezzük önmagunktól, hogy: "kellett nekünk Bosznia?"

A legnagyobb szemtelenség nem is abban van, hogy a szerződést felmondták, hanem abban, amivel azt megokolták.

Az Egyesült Államok jóviszonyban van Izraellal, s mint minden más barátságos nemzetet némi segélyben részesiti. Ezt sem szerelemből, hanem mert háboru esetén Haifa végtelenül fontos bázisa lehet a

(Folytatás a 6-ik oldalon.)

JÓKAI MÓR:

# CIGÁNYBÁRÓ

(Folytatás.)

Azzal Botsinkay Gáspár szekérre rakta a feleségét meg a kisgyermekét; maga annyi aranypénzt zacskóba tömött, amennyit egy ló lovasán kivül elbir, s Amhát seregével együtt kiment Oláhországba. Vele futott minden cselédje; a kastély ottmaradt üresen: a lábasjószágot is elhajtották

S még csak a szeme sem lett nedves, mikor ezt a maga alkotta paradicsomot elhagyá: — azzal biztatta magát, hogy majd nagyhamar vissza fog ő megint kerülni. — Hatalmas ur a szultán! Boldogok, akik az ő palástjának árnyékába menekülnek!

AZ ELBOSZORKÁNYOZOTT ÖRÖKSÉG

De bizony Botsinkay Gáspár sohasem látta meg többet a szép bánsági fekete földet; odakerült maga is a nikodémiai veres homokba a vezére mellé, a nagydicsőségü Rákóczi Ferenc mellé. — Viszontagságos élete volt, a török földre menekülése után. A nagy pártfogóját, Mehemed pasát az Atmeidán piacon lefejezték, amiért Temesvárt feladta. Elébb azonban kivallatták vele, hogy a kincseinek a hollétéről a magyar menekült főur, Botsinkay Gáspár tud legtöbbet. Ettől fogva Botsinkay Gáspárt hol tömlöcbe csukták, hol meg lovas hadcsapat élére állitták; mindenképpen megbecsülték; szem elől el nem bocsáták: csakhogy vezesse rá a törököket az elrejtett kincsekre. (Egy millió tallér még a fényes kapu előtt is számot vet.) Egyszer-egyszer közel is volt már hozzá, hogy a vezetésére bizott török haddal és a magyar menekültekkel betörjön a Bánságba, s magának Botsinkát, a szultánnak a Bánságot, Rákóczinak Magyarországot visszaszerezni segitsen; hanem aztán csak vizzé vált minden terv: a törököket megverték, a magyar vezérek elhaltak; utoljára Rákóczinak a fiai is meghaltak, az egész magyar szabadságharc ad akta lett téve: Botsinkay Gáspár is odafeküdt a többi magyarok mellé az iz-nikmidi homokba.

A felesége meg a fia ezalatt élhették a világot, ahogy nekik tetszett. Soha attól az órától fogva, amint Orsovánál egymástól elválasztották őket, nem kerültek egymás közelébe Botsinkay Gáspárt elvitték Sztambulba: a felesége meg a porontyával elmaradt Viddinben. A magával hozott pénzt Gáspár ur természetesen nem osztá meg az asszonnyal; kellett az neki a pasák megvesztegetésére; a magára hagyot nő egy ideig éldegélt az eladott kösöntvüiből, fülönfüggőiből: mikor minden fonál szakadt, akkor eljárt a kávéházakba énekelni, koboz mellett: az is csinos kereset volt. Később pártul fogta egy arab utcai müvész, aki szemfénvvesztő és birkózó mutatványokkal mulattatta a közönséget; ennek a társaságában bejárta Bulgáriát, Ruméliát. A kisfiu nőni kezdett; azt a zsoglőr pártul fogta, a maga mesterségére kitanitotta, békát, majmot játszani, a tenverein sétálni, s a lába ujjával a fülét megvakarni, tüzes parazsakat és élet késeket elnyelni, s más efféle hasznos dolgokra. A zsoglőr aztán egyszer nyakát törte: a cég feloszlott. Gáspár urnak a felesége (vagy talán már özvegye? nem tudni!) ekkor maga vándorló kávémérést nyitott; a kis Jónás urfi igen ügyes volt a bég uraknak a pipák meggyujtásában s mindenféle szolgálattételekben. Megint csak megéltek tisztességesen.

A jó asszony amellett éjszakánként, mikor magára maradt a kisfiával, nem hagyta azt addig elaludni, mig ujra meg ujra elő nem vétette vele azt az elrongyolt ábécét, amiből a keresztény betüket olvasni megtanulta; még irásra is oktatta. Egynéhány imádságra is rászoktatta. Aztán mikor néha nagyot dudolt a szél, a deszkabódé hasadékain keresztül, aminek kávéház volt a neve, akkor elmodta az anya a fiának, hogy ki volt az ő apja. Milyen hatalmas ur volt távol Magyarországon: mennyi gazdagsága volt.

Leirta előtte a palotát, amiben laktak, olyan hiven, hogy szinte maga előtt láthatta azt a fiucska, a cimeres kapu görnyedő kőherkuleseivel, a szökőkut vizokádó delfinjeivel, a furcsa kis meztelen gyermekalakok a kerités oszlopain; s minden ajtóra kifaragott cimerek (egy medve, mely bárányt visz az ölében). Azután elmondta neki azt is nagy suttogva, hogy micsoda drága kincsekkel volt tele ez a kastély! milyen bokályok, serlegek, tálak voltak kirakva közbámulatra, vert ezüstből, aranyból; hát még a sok kincses vasláda a kinyithatatlan lakatokkal! Hogy ezeket egy napon az apja mind elrejtette valahová; de még a feleségének sem mondta meg, hová, ott vannak még most is. Csak imádkozzék Jónáska szépen az Istenhez: még valaha rátalál ezekre a kincsekre.

Hanem hát addig is élni kellett; mégpedig a semmiből, ami igén szép dominium, kivált Törökországban. Ahogy Jónás urfi növekedett, az anyja ugy vénült: a georgiai fajta nő harmincöt éves korában már egész vénasszony. Már akkor csak kártyavetésre, jövendőmondásra volt alkalmas. Utoljára meg is háborodott (nem volt csoda), tollszárakból tüzködött a fejére koronát, s magyar palatinusnénak nevezte magát: az a név rajta is száradt. Akkor Sztambulban ténferegtek. Jónás tolmácsul szolgált az idegeneknek: azzal keresett egynéhány piasztert. Azt is hazahordta az őrült anyjának. — Egyszer aztán annak is vége lett: az anya meghalt; Jónás örökölte utána az elhasznált, körülkopott jövendőmondó kártyákat — és talán az azokkal együttjáró mindenféle bolondságot.

. . . De bizony még mást is örökölt!

Ekkor halt meg az apja Rodostóban. Maradt még ezer darab aranya a hazulról hozott pénzéből. Ezt rábizta egy török effendire, kivel jó barátságban élt, hogy kerestesse föl valahol az ő elzüllötten élő feleségét vagy a fiát s adassa kezébe.

S csoda történt Törökországban!

Az örökségül hagyott ezer aranyból annyi kézen-közön keresztül mégis eljutott Botsinkay Jónásig száz arany!

Hiszen ez is kincs volt annak.

De még ez sem elég. Ha egyszer a szerencse nekiindul, az aztán nem tart pihenést. Éppen ugy, mint a szerencsétlenség.

Magyarország kibékitése be volt fejezve: a Bánátot minden időkre visszafoglalta a — császár. Ott most német kormányzó volt. Derék, jóravaló ember. Francia a neve, német a nyelve, pápista a hite: de azért egészen derék ember. Annak köszönheti a Bánság, hogy ujra Kánaánná kezdett visszaváltozni; s igazán méltán adja a nevére a Bánságnak minden sziklája és rónája ezt a visszhangot "Merci".

Az elzüllött számüzötteknek közkegyelmet hirdettek; az elkobzott birtokokat az örökösöknek visszaadták; a puszta falvak népeit visszatelepitették. — Botsinkay Jónás egy szép napon arra virradt, hogy ő a temesi Bánságban egy tizenhatezer holdas birtoknak meg egy kastélynak az ura, amibe csak bele kell neki ülni.

Csak azt sajnálta már most, hogy az anyját nem viheti magával. Látná meg még egyszer azt a sokszor emlegetett ősi kastélyt, amiről annyiszor kivetette a kártyán, hogy valaha vigad még abban. Legalább az örökségül maradt jövendőmondó kártyát elvihette magával. Abból meritette a bölcsességét az egész uton, ami meglehetős hosszu volt Sztambultól Orsováig vitorlás hajón.

Ott azután a hazai partra lépve, vett magának lovat, s lóháton utazott fel Temés megyébe azon a szép csinált országuton, amit már a német kormányzó készittetett.

Temesvárott mindjárt bejelenté magát a kormányzónál. Ott aláirta a kötelezvényt, hogy a császárnak hive lesz, semmiféle "ligá"-ba, összeesküvésbe nem keveredik, a parancsokat nem ellenzi, se nem áll ellen és az ünnepélyes szertartásokon lóháton megjelenik.

Azzal melléje rendeltek egy katonai komisszáriust meg egy mérnököt, hogy a beiktatást végezzék el vele: helyezzék vissza a birtokába, s mutassák meg neki, hogy meddig az övé? Tanukat maid kapnak a saját falujában: Botsinka a lakott községek kategóriájába van feljegyezve százhusz portával.

Az urak kocsin mentek, amig mehettek; ahol nagy vizre akadtak, ott dereglyét fogadtak, abba a hátaslovaikat is felvették, s aztán eveztek torony irányában.

Az a fényesen ragyogó torony amoda, Botsinka!

Ez nagyon tetszett Jónásnak. Derék torony.

Hanem az éppen nem tetszett neki, hogy folyvást vizen járnak. Néhol a csáklya vége eléri a feneket, néhol nem, a vizitök meg a sulyom éppen javában virágzik.

— Hát hol kezdődik már tulajdonképpen az én birtokom?

(Folytatjuk.)

# Zsoltár gyermekhangra

Az Uristen őriz engem
mert az ő zászlóját zengem,

ő az Áldás, ő a Béke,
nem a harcok istensége.

ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.

Kard ha csörren, vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.

Az Uristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.

Nagy, süket és szent nyugalma
háborunkat meg ne hallja.

Csöndes ő, mig mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk:

Az Uristen öriz engem,
mert az ő országát zengem.

Az ő országát, a Békét,
harcainkra süketségét.

Néha átokkal panaszlom
de ő igy szól: "Nem haragszom!"

Néha rángatom, cibálom: —
tudja, hogy csak őt kivánom.

Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.

Az Uristen őriz engem
mert az ő zászlóját zengem.

Hogy daloljak más éneket,
mint amit ő ajkamra tett?

Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az ő szájában.

Lázas hang, talán magában:
kell a szent Harmóniában.

S kell, hogy az Ur áldja, védje
aki azt énekli: Béke.

BABITS MIHÁLY

# AZ AUTÓIPAR VÁLSÁGA

Az automobil ipar nem azért jutott válságba, mert az általános viszonyok rosszak az országban, bár az kétségtelenül fokozta a válságot.

Nehéz helyzetük oka, hogy soha nem a vásárlók és fogyasztók érdekeire voltak tekintettel, hanem tervszerüen mindig csak azok kizsákmányolására gondoltak.

Maga az a tény, hogy minden évben uj modeleket hoznak ki, valóságos merénylet az autótulajdonosok ellen, mert azzal az októberben megvásárolt kocsik értéke januárra automatikusan lecsökken, bármilyen jó állapotban tartja azt a tulajdonosa.

S merénylet azért, mert sok üzletben és professióban szükségesnek tartják, hogy képviselőik a prosperitás külső megnyilatkozásában jelenjenek meg, tehát uj kocsikat kell vásárolniuk minden esztendőben. Nem is beszélve azokról a gazdag és jómódu egyénekről, akik tényleges, vagy vélt "társadalmi állásuk" védelmében kényszerülnek a legujabb modeleket használni.

Az európai gyárak nagyon ritkán hoznak ki uj modeleket, s vannak kocsik, pl. a német Volkswagen, amely közel husz esztendeje ugyanazt a modelt árulja — sikerrel.

Nem igaz, amit a gyárak állitanak, hogy azért kell uj kocsikat hozni, mert valamennyi jobb az elődjénél, mert fontos ujitásokat tartalmaz; rendesen csak a külső cifraság az uj minden uj modelben.

A kocsikat illetéktelenül drága árakon adják, s olyan motorokkal rakják meg, amelyek kétszer-háromszor annyi gasolint használnak, mint amenynyi a kocsit hajtani tudná.

Mikor a polgárság józanodni kezdett, s egyre-másra az európai kisebb kocsikat vásárolták, az amerikai gyárak két esztendeig görcsösen ragaszkodtak hozzá, hogy a költségesebb és sokkal nagyobb költséggel üzemben tartható kocsikat a közönség torkán tovább is lenyomják, azzal a csatakiáltással, hogy az amerikai a nagy kocsikat és csakis a nagy kocsikat óhajtja.

Mikor látták, hogy az európai import felszökött évi hatszázezer kocsira, végre belátták, hogy a polgárság józanabb részére nem lehet tovább a nagy kocsikat erőszakolni, végre ők is "kis" kocsikat dobtak a piacra. De nem voltak hajlandók azokat megfelelő nagyságra csökkenteni, s azokat kevesebb gazolint fogyasztó motorokkal ellátni, nem is beszélve arról, hogy azokat továbbra is méreg-drágán árulták, s igy az európai kocsik továbbra is tömegesen jönnek az országba.

Rabolták és rabolják a fogyasztókat általában az árakkal.

Ne tévesszen meg egyetlen embert sem, hogy az autó gyárak részvényeseinek "csak" öthat százalék osztalékokat tudnak fizetni, ami azt mutatná, hogy egy-egy kocsin sokat nem keresnek.

A tény az, hogy NAGYON SOKAT keresnek, amit minden további bizonyiték nélkül abból is látunk, hogy a megmaradt tavalyi kocsikat néhány száz dollárral a "rendes" áron alul varrják a polgárság nyakába.

S azért csal az alacsony osztalék, tehát az állitólagos alacsony profit látszata, mert létezésüktől fogva részvényeiket megsokszorozták, ahogy a köznyelven mondják, azok "fiadzottak", hogy a bevallott és dugott tartaléknak megfelelően oszthassák ki a részvényeiket.

Egész az utolsó két évig a Ford vállalat "closed corporation" volt, vagyis összes részvényei a Ford család birtokában voltak, tehát látta a nemzet, hogy Henry Ford két évtized alatt nem kevesebb, mint kétezer millió dollár értékre dolgozta fel a vagyonát, amit elkezdett tizenötezer kölcsön vett dollárral.

Egyik részvényesétől, néhai Cousens senatortól cége létezésének hetedik esztendejében 38 millió dollárért vásárolta vissza azokat a részvényeket, amelyeket Cousens ötezer dollárért vásárolt.

A General Motors részvényei eredetileg nem értek két egész dollárt. Létezése óta minden részvény többször "fiadzott", s ma azok értéke a tőzsdén közel 50 dollárt, mert az eredetileg másfél dolláros részvényekre, illetve azoknak a "fiaira", tehát hat-nyolc külön részvényre ötven dollárnak megfelelő osztalékot fizetnek, s annak megfelelő vagyona van a vállalatnak.

Az ipar válságának azonban nincs vége.

Az európai gyárak egymásután vágják le (husz-harminc százalékkal) a kocsik árait az amerikai piacra, ahol azokat eddig sokkal drágábban adhatták, mint odahaza, mert itt az árakat az amerikai gyárak magasra tartották.

Gyáraink tehát nemcsak arra lesznek kényszeritve, hogy jóval kisebb és jóval kevesebb gasolint fogyasztó kocsikat hozzanak forgalomba, s azok árait vágják le erősen, különben még több európai kocsit fog vásárolni az amerikai közönség, amelynek az autogyárak elleni lázadása még nem ért korántsem a végéhez.

## OLASZORSZÁG — OROSZORSZÁGTÓL VESZ SZENET

Olaszország eddig jó piac volt az itteni szén számára. Sajnos ezt is kezdjük elveszíteni. Oroszország eladott 400,000 tonna kemény és 250,000 tonna puhaszenet Olaszországnak, amit még 1961-ben tartoznak leszállitani.

## Amerika japáni követe Tokioban

Edwin O. Reischauer tokioi születésü professzor, Amerika uj japáni követe április 18-án megérkezett Tokioba.

# BÜN ÉS BÜNTETÉS

(H) A törvények, s különösen a birók a büntetéseket állitólag a bün nagyságának megfelelően szabják ki.

Néha megtörténik, hogy ettől az aránytól tulságosan eltérnek, s olyankor a közönség felháborodása figyelmezteti a birókat, hogy hasonlóan igaztalan büntetésektől tartózkodjanak.

Mikor a depressiós években Rosalsky biró New Yorkban nyolc évre itélt egy vádlottat, aki egy nyolc centes kenyeret lopott, mert éhes volt, hajszál hiján impeacholták a birót.

Hasonlóan felháborodást kelt néha, hogy nagyobb bünökben bünös egyéneket a biró tulságosan mérsékelt, szinte nevetséges büntetéssel sujt, rendesen olyankor, mikor a vádlott befolyásos köröknek a tagja, vagy legalább a védence.

Philadelphiában egy egész sereg óriási amerikai ipari császárság, s annak szintén egy egész sereg "kapitánya", százezrekkel fizetett elnökei, alelnökei, igazgatói álltak a biró előtt, s bünösségüket egyik sem merte vagy tudta tagadni.

Valamennyien elismerték, hogy törvényellenesen összeesküdtek a villanyos felszerelések árainak az egységesen való magasan tartására, mi által ugy a szövetség kormányát, mint a nemzet polgárságát óriási összegekkel kárositották meg.

Vannak szakértők, akik szerint ez az összeesküvés nyolcezer millió dollárt huzott ki illetéktelenül a nemzet és a polgárság zsebéből. Lehetséges, hogy ez a szám tulzott, lehetséges, hogy mondjuk annak a felét, vagy esetleg a negyedét rabolták el tőlünk a feleslegesen magas árakkal, bár valószinü, hogy a szakértők nem tévednek.

De ha feltesszük, hogy tévednek, hogy "csak" négyezer, vagy csak kétezer millió dollárral is csaltak meg bennünket, a közönséges polgár azt várta volna, hogy példás büntetést fognak rájuk kiszabni, arányban a nagybani rablással.

A példás büntetés azért is indokolt lett volna, mert nem csak azt kell figyelembe venni, hogy a becstelen összeesküvés mennyivel kárositott meg bennünket, polgárokat, hanem azt is, hogy az illetéktelen óriási haszonra rászorulva nem voltak (nem ugy mint a Rosalsky által elitélt éhes ember, aki kenyeret lopott), mert enélkül is szépen kerestek volna, ugy a részvénytársaságok, mint a százezres fizetésekkel jutalmazott egyének.

Példás, hasonló összeesküvésektől másokat elrettentő itéletet várt a közönség azért is, mert ha mondjuk egy "numbers"-racketben, vagy másfajta racketben tetten ért egyént elfognak, mert tizezreket, esetleg százezreket rabolt ki a közönségből, azt rendesen és megérdemelten több évre itéli a biróság.

A huszonnyolc óriási vállalat vezetői aljasabbak, bünösebbek azoknál a gangstereknél, akik nem gyilkolnak, csak rabolnak, s mérhetetlenül nagyobb összeggel, ezermilliókkal kárositották meg termékeik vevőit.

S aljasabbak és bünösebbek azért is, mert folyton a "free enterprise"-ról, a szabad versenyről beszélnek, ennek a nevében tiltakoznak és lobbyznak minden olyan kormány- vagy congresszusi kisérlet ellen, amely némi zabolát akar rakni az "üzletre", s ők maguk akadályozzák meg a szabad versenyt, mikor összeesküdtek, hogy a villanyos iparok termékeiben pedig szabad verseny nem lehet. Hogy verseny nélküli szabad rablás lehessen.

Évekig tartó, tizezrekbe kerülő vizsgálat után végre a bünös vállalatok és a még bünösebb vezetőik biróság elé jutottak.

S a biró a legbünösebb egyéneket — harminc napi elzárásra itélte.

Szabott ki a biró bizonyos, nagyon enyhe pénzbüntetéseket is, összesen kevesebbet egy millió dollárnál, amit a mellényzsebekből fizethetnek ki azok, akik a nemzettől és annak polgáraitól *nyolcezer millió* dollárt raboltak.

Az igazság istennőjének a szobrait bekötött szemekkel ábrázolják és mutatják, s ebben az esetben a biró volt a vak, akinek nincsenek a szemei bekötve.

Ez a nagyon enyhe büntetés voltaképen bátoritás az iparfejedelmek számára, hogy ezektől az aljas összeesküvésektől ne tartózkodjanak a jövőben sem, mert hiszen ki nem hajlandó egy csoportban háromnegyed millió dollár büntetést fizetni, ha ennek a fejében nyolcezer millió dollárt emelhet ki a közönség zsebéből?

Közönséges polgárnál a 30 napos büntetés esetleg a társadalomból való számkivetést hozza magával.

Senki ne higyje, hogy ezek a százezres fizetésekkel dijazott gentlemanek ezentul számkivetettek lesznek, hogy társaságuk, klubjaik ki fogják őket, mint elitélt gonosztevőket golyózni.

Épen olyan megtiszteltetésben és társadalmi kiváltságokban lesz részük, mint eddig volt, hacsak nem nagyobban, mert ebben a társadalomban imponál az, ha valaki elég "smart", hogy jóformán büntetés nélkül ezermilliókat lophasson.

Ha lenne a biróságon kivül megtorlás, akkor az összeesküvésben bünös, egytől-egyig nagy jövedelmü urakat a részvénytársaságok részvényesei azonnal kidobálnák az állásaikból, de egynek sem fognak utilaput kötni a talpára.

Mert a részvényesek hálásak, hogy a tisztességes profiton felül még nyolcezer miliót szedtek ki a fogyasztók zsebéből, s igy lehetővé tették a magas profittal, hogy a részvényeiket "splitt"-olják, vagyis, hogy egy helyett kettőt, néha négyet adjanak minden részvényesüknek (Ezt ugy nevezik a magyarok, hogy fiadzanak a részvények.)

Az urak tehát továbbra is iparfejedelmek maradnak, a legelőkelőbb klubokban fognak továbbra is golfozni, s titokban valószinüleg külön jutalmakat kapnak, mert a "büntetéseiket" el kell nekik viselni.

## HIBÁS POLITIKA

A Kennedy iskola-javaslata, amely ösztöndijjal akar támogatni minden arra szoruló és kitünő diákot, hogy tanulmányait, szegénysége dacára folytathassa, s gondoskodni akar megfelelő mennyiségü iskolateremről, megfelelően felszerelt laboratóriumokról és megfelelő minőségü — tanitókról, mélyen szántó vihart váltott ki az országban.

Minthogy hazánk alkotmánya szigoruan elválasztja az államot az egyháztól, egyszersmint megtiltja, hogy felekezeti iskolákat, vagy templomokat közpénzekből, az adófizetők pénzéből tartsák fenn, vagy segitsék, az elnök természetesen a congresszushoz küldött javaslatában a segélyekből a felekezeti iskolákat kizárta.

Még meg sem száradt a ténta a javaslaton, irtó háborut hirdetett ellene a katolikus klérus, amely esetleg meggátolja, hogy törvény legyen a javaslatból, mert az elnök — bár vallásos katolikus — természetesen ragaszkodik az alkotmányhoz, amint azt a kampány alatt igérte.

Nehéz megérteni, most, mikor annyi sikertelen igyekezet után végre az Egyesült Államok lakossága, vagy legalább többsége, nem volt tekintettel az elnökjelölt vallására és — amiről husz éve nem mertek volna álmodni, — katolikus embert választott elnöknek a protestáns többséggel biró nemzet, épen a katolikus egyház kezd az elnök ellen és javaslata ellen háborut viselni.

Nem képzelhette az egyház főpapsága, hogy vallásán keresztül nyomást tud gyakorolni az elnökre, hogy az esküjét megszegve most hirtelen alkotmányellenes javaslattal bizonyitsa be, miszerint nem is vallásának, csak vallása papjainak az akarata erősebb lesz nála, mint az alkotmányra tett esküje.

Sokkal könnyebb lenne megérteni, ha a katolikus elnök ellen azok viselnének háborut, akik felekezeti elfogultságukban a választási kampány során olyan keserüen támadták, akik azt suttogták és kiabálták, hogy ha Kennedy elnök lesz, a pápa lesz az uralkodója ennek a hazának

Megérti mindenki, hogy azok a szülők, akik gyermekeiket felekezeti iskolába járatják, dupla költséget viselnek, mert egyrészt adót a népiskolákra ők is fizetnek, másrészt gondoskodniuk kell a saját, felekezeti iskoláik fenntartásáról a magas egyházi tagságdijjal és tandijjal.

Ezt azonban ők maguk választják, mert semmi sem gátolja őket, hogy gyemekeiket a népiskolákba küldjék, s gondoskodjanak vallási oktatásukról Sunday Schoolokban.

Nem lehetetlen, hogy a katolikus klérus magatartása az egész javaslatot elgáncsolja, az sem lehetetlen, hogy a congresszus talál valami módot rá, hogy valamiképen kártalanitsa azokat a szülőket, akik igy — a saját elhatározásukból — dupla terheket viselnek, de bármi lesz a küzdelem vége, a nemzet katolikus lakossága morális vereséggel kerül ki a hadüzenetből.

Ez a felesleges küzdelem különösen azért sajnálatos, mert ha a katolikus klérus bevárta volna, hogy az iskola javaslatot a congresszus törvényre emelné, valószinüleg sokkal könnyebben, minden sulyos vita nélkül megkapták volna iskoláikra azt az olcsó kölcsönt, amiben hajlandók kiegyezni, feltéve, hogy azt a javaslat módositásában megkapják.

A felekezeti iskolák direkt támogatása azért is jelentene különösebb szerencsétlenséget a nemzetre, mert akkor minden más felekezet azonnal hozzáfogna, hogy a saját iskoláit megszervezze, s ezetleg ötven vagy százféle külön-külön felekezeti iskolákba járnának a gyermekek, mert van valami háromszáz felekezet és szekta az országban.

S fel kell tenni, hogy abban az esetben majdnem Amerika minden gyermekét vallási elfogultságban nevelnék, s a nemzet még sokkal jobban megosztana, s a felekezetek még erősebben szembe kerülnének egymással, mint jelenleg.

Van a felekezeti iskoláknak még egy hátránya, amitől az amerikai polgárok idegenkednek.

A népiskolák igazgatása a polgárság kezében van, ők választják az iskolaszék tagjait, s ha nem tetszik azoknak az igazgatása, egyszerüen mást választanak helyettük.

Felekezeti iskolákban a szülőknek a vezetésbe nincs, és a dolgok természeténél fogva nem is lehet beleszólásuk, s az amerikai polgár ragaszkodik nemcsak ahhoz, hogy gyermekeinek iskoláztatásába beleszólhasson, hanem ahhoz is, ami annak idején elő idézte a forradalmat, amely elszakitotta ezt az országot Angliától. Hogy t. i. aki adót fizet, az beleszólhasson az adók által fenntartott kormányzásba.

Vannak protestáns, különösen lutheránus népiskolák szép számban az országban, s a protestáns felekezetek egyhanguan tiltakoznak ellene, hogy a felekezeti iskolákat direkt segélyben részesitse szövetséges, vagy lokális kormányunk.

Mindenképen hibás politika volt az elnök javaslatának ebben a formában azonnal hadat üzenni, mert akár megnyeri a küzdelmet a katolikus klérus, akár elveszti, morális vereséget szenvednek.

### CHARLESTON, W. Va.-ban LESZ AZ ELSŐ SEGÉLY VERSENY

A Nemzetközi Első Segély Verseny, melyet eredetileg Pittsburgh, Pa.-ban terveztek, Charleston, W. Va.-ban lesz megtartva, mert nem bizonyos, hogy Pittsburghban az uj Auditorium elkészül idejében. A verseny október 2, 3 és 4-ikén lesz.

### New York—Köln légijárat

Április 30-án közvetlen légijárat indul meg New York és Köln között. A légiforgalmat a nyugat-német Lufthansa gépei fogják lebonyolitani.

## A SZOVJET IS CSALÓDIK

Lapunk egy előző számában kifejtettük azokat az okokat, amelyek Afrika és Ázsia uj nemzeteit a Szovjet felé sodorják, s amelyek közt talán első helyen áll, hogy a Szovjet tömegesen viszi ezekből az országokból a tanulókat Oroszországba, amely mellett a mi vérszegény igyekezetünk eltörpül.

Természetesen pillanatnyilag a legerősebb fegyver a Szovjet kezében, hogy ezekben a világrészekben gyarmataik nem voltak, s igy módjában van a tegnap gyarmathatalmai ellen az uszitás.

S a jelenlegi nagy előnyei mellett Moszkva látszólag nem veszi észre, hogy az afrikai négernél ez az uszitás nemcsak a volt és jelenlegi gyarmati hatalmak ellen, hanem általában a fehér ember iránti gyülöletet növeli, ami ugyis — érthetően — ott gyökerezik minden szines szivében.

Mert jelenleg a Szovjet az uj "nemzeteket" segiti, oda a szakértőit tömegesen küldi, s mert a következő kormányzó osztályok, a jelenlegi egyetemi hallgatók nagy számát orientálja, a Szovjetnek minden esélye meg van rá, hogy — egyenlőre, de csak egyenlőre — Afrikában a külső befolyást, az uj nemzetek kiuzsorázását magához hóditsa..

Nyitott szemü embereknek azonban látniuk kell, s szinte csoda, hogy ezt Moszkva nem akarja látni, s nem hajlandó co-operálni a UN-nel, hogy ha meg is szerzi magának Afrika nemzeteit vagy azok többségét, csak ideig-óráig fognak a Szovjet égisze alá tartozni, annál az egyszerü oknál fogva, hogy az oroszok is — fehérek. Dacára a távol keleti mongol területeknek, a domináló tömeg a fehér a Szovjetben.

A UN-ben és máshol alakitott Ázsia-Afrika blokkok megértethetnék mindenkivel, hogy az összes szines nemzetek, a feketék, a barnák, a sárgák rokonságot éreznek egymással, ha nem egyébben, minden esetre a fehérek elleni gyülöletükben, vagy ellenszenvükben.

De más, sokkal szembetünőbb jeleit is látjuk, hogy amennyiben a szines nemzetek, vagy azok egy része a boldogulását a communista rendszerben fogja keresni, azok előbb-utóbb nem a Szovjet, hanem Kina udvarához fognak tartozni.

Bizalmas jelentések jönnek Afrika minden uj államából, hogy bár az orosz szakértőket és azok pénzét és fegyveres támogatását szivesen fogadják, mérhetetlenül közelebb érzik magukat azokhoz a szines szakértőkhöz, akiket a számukra eddig Kina exportált.

Nem kell azonban ezért is információért Afrikába elmenni.

Ugyanezt lehet Cubában észlelni.

Ott ugyan természetesen nagyon sokkal több az orosz szakértő, hiszen Castro teljesen lefeküdt a Szovjetnek, s azok az ipartelepek tucatjait épitik Cubában, de például a Castro által kreált kolhozok mellett több a kinai szakértő.

S ugyanazt a megkülönböztetett barátságot mutatják a kinaiakkal szemben, amit Afrikában annál is inkább, mert Cubának tekintélyes kinai kolónia van, akik soha nem voltak népszerütlenek abban az országban, s akiknek egy része innen telepedett oda, amikor Californiában a "Cleveland depressio" alatt a kinaiakat lynchelték.

Ma még Kinának nincs megközelitőleg sem elég szakértője és politikai ügynöke ahhoz, hogy Dél Ázsia szabad nemzetein kivül nagyobb erővel forduljon Afrika felé, de kétségtelen, hogy azokat gyorsan ki fogják termelni; s hogy Afrika uj országaiban azokat az oroszoknál — a szintén fehér szinü oroszoknál — sokkal szivesebben fogják fogadni, amit már ma sem titkolnak.

Bár Ázsia ma még szabad hatszáz milliós tömege jelenleg politikailag semleges, vagy velünk van, tudatosan és tudaton alul elárulják, szinte naponta, hogy különösen a szinesekkel akarnak együtt haladni.

Talán ötven, talán hatvan vagy valamivel több év mulva, de esetleg sokkal korábban, amikor a kinai nagyhatalom ereje teljes mértékben kiépül, a kétezer milliós szines tömeg egységesen néz szembe a nyolcszáz millió fehérrel; ami sokkal fontosabb minden szines embertársunk szemében, minthogy valamelyik nemzet communista lesz, valamelyik nem s akkorra Moszkva tapasztalni fogja, hogy: kommunizmus ide, vagy oda, Oroszországot is a fehérek közé sorozzák.

S ha akkorra a Szovjet, amelynek kiskirálysága Afrikában nem lesz hosszabb huszhuszonöt évnél, nem találja meg a módiát, hogy őszinte békében éljen a Nyugattal, a két malomkő közé fog kerülni.

A Szovjet vezető diktátorai nagyon el vannak telve jelenleg sputnik-nagyságukkal, ha ezt idejében nem látják.

## DRÁGUL A POSTAI SZOLGÁLAT

Lapunkban már hiradással voltunk arról, hogy a postaügyi miniszter, J. Edward Day, emelni szeretné a postai dijszabást, hogy a posta költségvetését egyensulyba hozza.

Most érkezett a hir, hogy a postaügyi miniszter a kongresszus elé terjesztette az uj dijszabást, amelyből, megszavazása esetén 741 millió dollár bevétel-többletet remél.

A tervek szerint az elsőosztályu levél dija 4 centről 5 centre emelkedne, a postai levelezőlap ára pedig a jelenlegi 3 centről 4-re. A légipostai dijat a jelenlegi 7 centről 8 centre kivánja emeltetni.

Day postaügyi miniszter kérte a kongresszust, hogy julius elseje előtt hozza meg döntését. A republikánus Summerfield is kérelmezte ezt többször a kongresszustól, de az nem hozott döntést a kérést illetőleg.

A külföldre szóló levelek dija is emelkedni fog julius elseje előtt. Ehhez nem kell kongresszusi hozzájárulás.

Fel akarják emelni a pénzküldemények portóját, a special delivery és a parcel postrében küldemények diját is.

Felemelik az ujságok szállitási költségét is. Mégpedig abban a megyében, ahol postázzák külön 1½ centet kell fontonként fizetni. Ujságok, melyeket ma ingyen, vagy fontonként egy centért szállitottak a postázási megyében ¼ centtel drágulnak.

## Kennedy elnök születésnapja

Kennedy elnök május 29-én fogja megünnepelni születésének 44-ik évfordulóját.

A születésnapi ünnepélyt Bostonban rendezi meg a Demokrata Párt.

### EMELTÉK A MUNKANAPOK SZÁMÁT

A Jones and Laughlin acélvállalat emelte az acél termelést és ennek következtében a Vestaburg, Pa.-ban lévő No. 5 bányájukban bejelentették, hogy ezután heti 5 napon lesz munka. A hir persze nagy örömet keltett a bányászok köré-

HIMLER MÁRTON

Az Office of Strategic Services magyar osztályának vezetője

IGY NÉZTEK KI
A MAGYAR NEMZET SIRÁSÓI

A magyar háborus bünösök amerikaiak előtt tett vallomásának hiteles szövege

ára: $3.50

Megrendelhető
a
MAGYAR BÁNYÁSZLAP
kiadóhivatalában
7047 Franklin Avenue,
Hollywood 28, Cal.

# MAGYAR BÁNYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS JOURNAL)

Published by ANDREW FAY FISHER

PUBLISHED EVERY SECOND THURSDAY

Office of Publication:

7007 West Jefferson Avenue — Detroit 17, Michigan

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban.

The Hungarian Miner Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States ..... $8.00

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban ..... $8.00

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok irják bányászokról bányászoknak.

The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich Under the Act of March 3, 1879.

All articles and changes of addresses temporary should be sent to the Hungarian Miner's Journal, 7047 Franklin Ave., Hollywood 28, Cal

Minden a lapot érdeklő közlemény, cimváltozás erre a cimre küldendő:

Magyar Bányászlap, 7047 Franklin Ave., Hollywood 28, Cal.

Telefon: HOllywood 2-1386 — Room 204.


## "J bácsit, aki 96 éves ugy megverték, hogy szekeren kellett orvoshoz vinni . . ."

A komunista magyar kormány ezidőszerint a legnagyobb propagandát fejti ki részben a Magyarok Világszövetsége nevü propaganda szervezete által a külföldön élő magyarok számára kiadott lapjában, részben a külföldre irányitott magyar nyelvü rádió leadásaiban, hogy elhitesse az elszármazott magyarokkal, miszerint csupa boldogság és öröm ott az élet. Az életviszonyok már normálisak és a népnek jól megy sora.

Az eddigi propagandát most megtoldották azzal, hogy a hivatalos turista forgalmi iroda (IBUSZ) igazgatóját és egy vezető állásban lévő hölgyet küldtek az Egyesült Államokba azokat a városokat körül látogatni, ahol magyarok nagyobb számmal élnek — a nyári turista forgalom fellenditése érdekében. Mert a turisták dollárt visznek magukkal és erre a komunista kormánynak felette nagy szüksége van.

Akik a mult évben szülőföldünkön jártak és nem voltak kint a falvakban, nem beszéltek a földmives osztály tagjaival — azok persze azzal jöttek vissza, hogy Budapesten tartózkodásuk nagyszerü volt, hogy a nagy szállodák éttermeiben kitünő ételeket kaptak, hogy a Margitsziget ma is milyen pompás.

Ezek csak szépet és jót tudnak beszélni magyarországi utjukról.

Bezzeg, akik felvakban is jártak, akiknek rokonai kis birtokosok voltak — azok más benyomással tértek vissza. És mást mondanak azok a levelek is, melyeket falusi származásu amerikai magyarok kapnak szeretteiktől.

Egy levélrészt közlök mutatóba. A levél Borsod megye egyik községéből érkezett.

> Kedves testvérem, kivánom, hogy ezen pár soraim a legjobb egészségben találjon mindnyájatokat, nem olyanban mint nekem van, mert karácsony és uiév közt nagyon beteg voltam, áldoztattak is meg az utolsó kenetet is feladták, de még mindig itt kinlódok, vese bajomtól és magos vérnyomástól szenvedek.
>
> Most már arról is tudatlak kedves testvérem, hogy most már semmim sincsen meg vagyok fosztva attól az egy hold földecskémtől is, amim volt, elvette az állam erővel, de azt nem nézik, hogy egy 71 éves öreg özvegy asszony miből fog megélni. Itt nem ad a magyar állam öregségi segélyt, mint Amerikában ad az ő népének. Kedves testvérem de igen fájt a szivem értetek mikor elmentél, de jól jártál, mert most nem volna semmid, ha itthon maradtál volna. J bácsit, aki tudod, hogy már 96 éves öreg ember ugy megverték, hogy szekéren kellett orvoshoz vinni, mert nem akarta aláirni, hogy lemond a földjéről.
>
> Kedves testvérem vigyázzatok, hogy ott is talpra ne álljon a kommunizmus, mert akkor ott is elvesznek a néptől mindent. Volt a falunkban olyan gazda, akinek tiz darab marhája is volt, most semmije sincsen, a közösbe kell dolgozni mindenkinek. Hát ilyen világ van itt.

Bizony ilyen világ van ott, ahol a kommunizmus urrá lett és igaza van a levél irójának, vigyázni kell arra, hogy itt az soha se verhessen gyökeret.

## A párt bölcse

Ezuttal a republikánus párt egyik előkelő bölcséről kivánunk egy pár sort irni, aki minden-áron való ellenzéki szerepében elbucsuzott — legalább látszólag — józan eszétől.

Dirksen senator a republikánus párt senatusi vezére és bósza rendkivüli jó szónok. A hangja a harang hangjához hasonlit, mikor beszél, a hallgatók ugy érzik, mintha egy pap szólna a szószékről hozzájuk.

Tehetséges, kivételesen okos ember, aki meg van győződve, hogy minden reform, minden haladás, minden ujitás kárt hoz az emberiségre, mert ma minden tökéletes, legalább ebben a hazában.

Egyszóval a reakciós politikusok egyik kiváló vezére, aki meggyőződésből reakciós, s aki mint ilyen, a nagytőkét és annak érdekeit fenntartás nélkül szolgálja.

Dirksen senator nagy beszédet tartott néhány napja, amelyben a nemzet minden gazdasági bajáért Kennedyt és a kormányt okolja.

Szerinte addig nem állhat be javulás gazdasági téren, amig a kormány a helyzet nehézségeit őszintén feltárja, de nyomban javulás állna be, ha rózsaszinü kijelentésekkel bolonditaná a nemzetet a Fehér Ház.

Ha, szerinte, Kennedy elnök valamelyik hónapot "gazdasági fellendülés" hónapjának deklarálná, azonnal bizalommal válna meg utolsó dollárjától a polgárság, vásárolni kezdenének, s a gazdasági fellendülés azonnal megindulna.

Sőt, ahogy Dirksen senator azt álmodja, valószinüleg költekeznének azok a szerencsétlen polgártársak is, akik hosszu hónapok kényszerü tétlensége alatt utolsó centjeiket is megették, s ma kormány alamizsnán tengődnek.

Nem lehet feltenni, hogy Dirksen senator feledékeny ember, különben megértenénk, hogy ilyen ostoba ötlettel táplálja a hallgatókat és a nemzet republikánus sajtóját.

Nem feledhette még el, hogy Eisenhower néhány hónapja szinte hétről-hétre biztositotta az országot, hogy a helyzet kitünő, hogy "még soha sem volt ilyen jó", s ahányszor megszólalt, annyiszor fizettek le néhány ezer embert ismét a munkából.

Szinte inzultusnak vették, mikor a volt elnök a munkátlanság ijesztő terjedésében a helyzet javulásáról csicsergett, s ez nem kis mértékben járult hozzá, hogy Kennedy jutott a Fehér Házba.

Az ellenzék dolga természetesen a kritika.

Nem veszi rossz néven senki, sőt megköveteli mindenki, hogy az ellenzékre szorult republikánus párt a legélesebb kritika alá vegyen minden kormány javaslatot, de nem romboló, hanem konstruktive legyen a kritizálás.

Nem minden bölcsesség a többség pártjánál van felhalmozva (azt épen eléggé láttuk, mikor a republikánus párt uralta a Fehér Házat), nem csalhatatlan a megoldás keresésében a Kennedy kormány sem.

De pontosan azzal vádolni, hogy a régen szükséges őszinteség hozta el azokat a nehéz viszonyokat, amelyek 1958-ban kezdődtek, s amelyeket Eisenhower hagyott örökségül Kennedynek és az országnak, még Dirksen senatortól, sőt különösen tőle is meglepő, mert ő okos ember és nagyon jól tudja, hogy hamis és ostoba a vádja.

Szinte csodálatos, hogy hallgatósága a szónoklat hatása alól nem birt felocsudni és nem kiáltották feléje, hogy azt az orvosságot már Eisenhower unos untalan beadta a nemzetnek, úgy hogy a gyomrukat is megfeküdte.

S még csodálatosabb, hogy a republikánus sajtó a beszédet közölte, anélkül, hogy azt bonckés alá vette, mert az ilyen maszlag árt az ellenzék pártjának.

Ha az olvasók és szavazó polgárok ennél több bölcsességet a republikánus pártnál nem látnak, s ennél több őszinteség nem nyilvánul meg a részükről, akkor nem valószinü, hogy hamarosan ismét rájuk bizzák a kormányzást.

Ezért kellett volna magának a republikánus tábornak kritizálni, — nem Kennedyt, akinél ilyen és hasonló megnyilatkozások mérhetetlenül többet ártanak Kennedynél a pártjuknak.

# AZ ESEMÉNYEK NYOMÁBAN

### A CUBAI INVÁZIÓ

csufos kalandja foglalkoztatja április közepe óta nemcsak az Egyesült Államok, de azt mondhatjuk az egész világ közvéleményét. És ezzel az üggyel kapcsolatban nem a leghizelgőbben nyilatkoznak az Egyesült Államok elnökének és kormányának magatartásáról.

Mi történt voltaképen ebben az ügyben?

Amikor Castro 1960 tavaszán egyre szemtelenebb beszédeket mondott az Egyesült Államok ellen, vadabbul kezdte az amerikai tulajdonban lévő birtokokat és iparvállalatokat egyszerüen elkobozni, az Eisenhower kormányt erősen foglalkoztatta, hogy az Egyesült Államok közvetlen szomszédságában lévő diktátort valamiképen fékezni kell. Az év közepén már nyilvánvaló volt, hogy az Egyesült Államok kormányának számolnia kell azzal, hogy 90 milenyire Key Westtől — Castro szovjet gyarmatot létesit.

Cubából egyre nagyobb csoportok menekültek. Köztük nagyon sokan olyanok, akik Castro mozgalmában résztvettek, akik Castro kormányának is tagjai vagy magas funkcionariusai voltak. Egybehangzóan mondták, hogy Castro valóban kommunista uralmat létesit — Moszkva fennhatósága és segitsége mellett

### EISENHOWER ELNÖK

és miniszterei és egyéb magas funkcionáriusai elhatározták, hogy Castro uralmának igyekeznek véget vettetni — cubai polgárok által. Segiteni fogják a hazájukat elhagyott cubaiakat abban, hogy szervezkedjenek hazájuk szabadságának visszaállitása érdekében, akik előbb propagandával igyekeztek kellemetlenkedni Castronak, aztán — károk okozásával, miközben az Egyesült Államok támogatásával fegyveres haderőt szerveztek a menekültekből Guatemala területén. Hónapok óta tartott a kiképzés.

A cubai menekültek közben — különféle csoportokra oszlottak, minden csoportnak meg volt a maga vezére, — akik egymással marakodtak, mint az emigrációban ez szinte mindig történik. Kormányunk illetékes szervének hónapokba került, mig közös nevezőre tudta hozni a menekültek különböző csoportjait — mig meg tudtak állapodni abban, hogy a menekült csoport feje, aki az Egyesült Államok illetékesei előtt képviseli a cubai menekülteket José Miró Cardona legyen, aki Castro miniszterelnöke volt az induláskor 39 napig, aztán Spanyolországban, majd Washingtonban volt követ, mig végül amikor látta, hogy Castro kimondottan Moszkva érdekeit szolgálja, otthogyta.

Forradalmi Tanácsnak nevezték a cubai menekültek vezérkarát és annak feje lett José Miró Cardona.

Mikor eddig eljutott kormányunk illetékes szerve, megállapitották, hogy csakis ugy tudják az Egyesült Államokat és az egész kontinenset megmenteni attól, hogy Cubából Moszkva erőditménye legyen, ahonnan aztán megpróbálják az egész Latin Amerikát kommunistává tenni, — ha Castrotól megszabaditják Cubát.

A Guatemalaban kiképzett hadseregre várt a feladat.

Megállapodtak a haditervben, Eisenhower elé terjesztették, akinek ideje akkorában már lejáróban volt és igy a novemberben megválasztott elnökkel John F. Kennedyvel megismertette a cubai helyzetet és a tervet is.

Mint a fiaskó után nyilvánosságra jutott — Kennedy ellenezte azt, hogy az Egyesült Államok hadereje akármilyen formában is résztvegyen az akcióban. A terv szerint pedig az Egyesült Államok repülőcsoportjára várt volna a feladat, hogy légi fedezetet adjon a partraszállóknak.

### KENNEDY ELNÖK

sokáig habozott az egész tervezettel szemben. Azt remélte, hogy annak kivitelére nem lesz szükség. A cubai menekültek igyekeztek kormányunk illetékes szervének rózsaszinü jelentéseket készitení, hogy a nép milyen elégedetlen Castroval és attól szabadulni akarnak mennél előbb. Azt nem tették hozzá, hogy főleg az az osztály óhajtaná azt, amelyhez ők tartoznak, — de az a tömeg, amelynek Castro jobblétet nyujt, mint amilyenben a régi kormányok alatt részük volt — az nem nagyon Castro ellenes.

Illetékes köreinkkel elhitették, hogy ha a cubai ellenforradalmárok megjelennek hazájuk földjén a tömegek fellázadnak Castro ellen, hadserege cserben hagyja és csatlakozni fognak a partra szállt csoportokhoz.

Kennedy elnök végül hozzájárult ahoz, hogy az inváziót vigyék keresztül és haditengerészetünk haladjon a harcolni készülőket szállitó kis hajók mögött — de repülőcsoportunk nem adott a partraszállóknak légi fedezetet.

A cubai menekültek jelentéseire alapitva a cubai inváziót előkészitő szerv is erősen lebecsülte Castro csapatait, felkészültségét — nem hivén azoknak a hireszteléseknek, miszerint Kruscsev gondoskodott arról, hogy Castro csapatai megfelelően legyenek felkészülve esetleges támadás esetére.

### ÁPRILIS 17-IKÉN HAJNALBAN

mikor a cubai szabadságharcosok hazájuk földjén partra léptek — hamarosan meggyőződtek arról, hogy Castro csapatainak felkészültségéről, vezérükhöz való hüségéről valótlan képet kaptak.

A szovjet és csehszlovák gyárak készitményeivel alaposan tüz alá vették őket levegőből is, szárazföldön is. Az őket hozó hajók közül kettő nagyon hamar elsüllyedt. Pár óra mulva a hazájuk földjére lépett szabadságharcosok közül már jócskán voltak halottak, sebesültek, — akik menekülni se tudtak. Hadifogságba kerültek a többiek és kicsi azoknak a száma, — akik el tudták hagyni a szigetet.

Castro diadalt aratott a cubai szabadságharcosok felett. És most arról folynak a viták, miért történhetett ez a csufosan végződött kaland. Kétségtelenül nem volt jó az előkészités. Hazug jelentéseknek ültek fel azok, akiknek feladata lett volna jobban ügyelni: megfelelnek-e a valóságnak, amit álmodozó cubai menekültek állitanak.

Aztán végzetes hiba volt televizió hirmagyarázat, rádió és hirlapi közlemény az invázió előtt arról, mint készitik azt elő és mikorában indulnak meg azzal. Egy lap azt irta, nincsen az a nagyszabásu szinpadi produkció, amelyik olyan beharangozást kapott volna, mint a cubai invázió, — aminek persze a legnagyobb titokban kellett volna kezdődni. Castro állitólag jóelőre pontosan ismerte a terveket, tudta hol és mikor szállnak partra a szabadságharcosok — azért tudta őket megfelelően "fogadni".

### KENNEDY ELNÖK SZÁMLÁJA TERHÉRE IRJÁK,

hogy ő meg kijelentéseivel rontott az ügyön. Hogy pl. az invázió előtt tett kijelentése, miszerint az Egyesült Államok semmi szin alatt nem vesz részt egy Castro elleni hadjáratban a cubai menekültek körében olyan leverő hatást váltott ki, hogy sokan szinte értelmetlennek látták az indulás előtt az akció kezdetét.

Kennedy a hadjárat kudarca után erős kijelentéseket tett Kruscsev felé is, aki persze siietett kijelenteni, a hadjárat kezdetének hire után, hogy állják igéretüket és Castrot minden módon segiteni fogják. Kennedy emlékeztette Budapestre is, ahol Krushchsev tankjai vérbe fojtották a magyar nép szabadságharcát.

Most Cubában gázoltak végig a szovjet gyártotta tankok az ottani szabadságharcosokon.

Kétségtelen, hogy Kennedy elnök örökölte az Eisenhower kormánytól a Castro ellen inditott hadjárat tervét. Tiszteletreméltó Kennedy elnök érvelése is, miért huzódozott attól, hogy abban az Egyesült Államok harci egységei, repülőgépei is részt vegyenek. Tekintettel volt különösen Latin Amerikára, ahol olyan erős talajra talál a szegény népek körében az Egyesült Államok elleni propaganda.

A választás előtti hadjárat idején Kennedy elnök sokat beszélt arról, hogy az Egyesült Államok tekintélye az Eisenhower kormány ideje alatt menynyire leszállt. Sajnos, a kudarcba fult cubai kaland nem javitott, de nagyon sokat rontott ebben a tekintetben.

### NEM LEHET TUDNI MI LESZ A KÖVETKEZŐ LÉPÉS,

de bizonyos, hogy nemcsak mi, de a latin-amerikai országok sem nyugodnak bele abba, hogy Cuba Moszkva gyarmata legyen, ahonnan a propaganda minden eszközét felhasználva állandó izgalomban tartsák az amerikai kontinenset. Hogy ma itt, holnap ott robbantsanak ki forradalmat és próbáljanak kommunisa rendszerü kormányzatot.

Krushchev azzal magyarázza a szomszédságunkban kommunista erőd kiépitésének tervét, hogy ha nekünk szabad még ma is az ő közvetlen szomszédságában Iranban és Törökországban repülőtereket, katonai csoportokat tartani, akkor neki is szabad Cubában egy vele egyhuron pendülő kormányt minden erejével támogatni.

A mult hét végén Castro felhivást intézett Kennedy elnökhöz, hogy szeretne vele Havanaban találkozni és az ellentétek kiegyenlitéséről tárgyalni — amire a felelet az volt, hogy kommunista kormányzat létezéséről az amerikai kontinensen és annak tőszomszédságában nem lehet még csak tárgyalni se.

### NE IRIGYELJE SENKI SE

ezekben a napokban Kennedy elnököt és ma talán Nixon örül legjobban annak, hogy nem került a Fehér Házba. Az Eisenhower kormánytól örökölt sulyos ügyek megoldása az ő feladata, neki kell szembe nézni helyzetekkel, melyeket nem ő, de az előző kormány idézett fel.

E napokban például a messze ázsiai országban Laosban még sulyosabb a helyzet, mint Cubában. Ott a kommunista

(Folytatás az 5-ik oldalon)


## WELCH, W. VA.

Welch, W. Va. és környéke magyar bányászainak figyelmébe

HURD MOTORS, INC.

CHRYSLER és PLYMOUTH automobilok képviselete és javitó műhelye

Mielőtt autót vesz, akár ujat, akár használtat — nézzen be hozzánk!

CONEY ISLAND, Welch, W. Va. — Telefonja: HE. 6-4480

Javitó műhelyünkben a legjobb munkát végezzük, mérsékelt áron.

Kérdezze meg az orvosát és az megmondja Önnek, hogy

Flat Iron Drug Store

egy megbizható gyógyszertár

WELCH, W. VA. Telefonszám: HE 6-3380

Üzletünkben McDowell Countyban, legnagyobb választékban talál fényképezőgépeket!

Betétei BIZTOSITVA vannak, a környék magyarjainak küldjük ÜDVÖZLETÜNKET. Magyarországba és Európába pénzátutalásokat elfogadunk.

Automobil kölcsönök!

McDowell County National Bank

WELCH W. VA. Telefonszám: HE 6-4112

Kölcsönök alacsony bank-kamatra.

A Federal Deposit Insurance Corporation tagja.

Betételei $10,000.00 erejéig biztositva vannak.

SAFETY BOX-OK KAPHATÓK $4.00-TÓL FELJEBB

A legszebb ékszerek Welchen nálunk találhatók, mérsékelt árakkal!

Ajándéktárgyakban minden alkalomra igen nagy választékot talál nálunk

DAVIS

Ékszer és ajándéküzlet jótállás mellett

103 McDowell St. Telefon: HE 6-3549

Welch, W. Va.

a Norfolk & Western vasut társaság hivatalos óra-felügyelője.

SZIVÉLYES ÜDVÖZLETÜNK WELCH ÉS VIDÉKE MAGYARJAINAK!

The O. J. Douglas Mortuary

R. E. L. DOUGLAS, tulajdonos

Kápolna és betegszállitó autó!

WYOMING STREET WELCH, W. VA.

Nappali és éjjeli telefon: HE. 6-3186.

Douglas Funeral Home, War, W. Va. — Telefon: 86.

A "Magyar Bányászlap" utján küldjük meleg üdvözletünket!

Szebbnél szebb virágok! Esküvői chokrok, temetési koszoruk, stb.

ROMEO FLORISTS

21 BANK STREET WELCH, W. Va.

Telefon: HE 6-2570 — Éjjeli telefon: KI 4501

Joe E. Romeo és Tony J. Romeo, tulajdonosok

MAGYAR BANYASZBARATAINKNAK NcDOWELL és WYOMING MEGYÉKBEN

Kérje és használja mindég:

GOODYEAR TIRES — SHELL PRODUCTS

A hires Shell heating oil-gas (X-100 motor oil)

Ezek a legjobbak, amiket pénzéért kaphat.

H. C. LEWIS OIL COMPANY

Distributor — Tires — Gasoline — Oil

TEL.: HE. 6-2148. — H. C. LEWIS és H. C. LEWIS, Jr. — WELCH, W. Va.

# AZ ESEMÉNYEK NYOMÁBAN

(Folytatás a 4-ik oldalról)

forradalmárok e sorok irásakor már közel vannak a főváros elfoglalásához s lehet, mire e sorok nyomtatásban megjelennek, már birtokba is vették azt.

Laost 1954-ben, Indo Kina felosztása után Genfben ismerték el önálló, még hozzá semleges országnak. Egy háromtagu bizottságra — India, Canada, Lengyelország — bizták, hogy az országot elinditsa a boldogulás utjára, alakittasson kormányt, választtasson népképviseletet, rendezzék be az országot demokratikus kormányzatra.

Mi voltunk, akik sürgették a háromtagu bizottság müködésének megszüntetését — John Foster Dulles külügyminisztersége idején — mi voltunk azok, akik mindenáron nekünk tetsző kormányt akartunk abban a messze kis országban, kommunista Kina közvetlen szomszédságában, nehogy ott a kommunisták hatalomra kerülhessenek.

Az általunk választott kormányba mi tömtük a pénzt arra, hogy erős hadsereget épitsenek ki — helyette azonban a pénz kezelés körüli panamák virágoztak. Most, amikor szükség lenne a laosi erős hadseregre — az a kommunista csapatok elől hátrál.

Mult évben a nép ott Souvanna Phouma hercegnek adott többséget, aki Moszkvával barátságot tart. ő lett a miniszterelnök, aki nekünk nem tetszett és uj miniszterelnököt ültettünk hatalomba. Phouma herceg elmenekült hazájából, de ott maradtak hivei, akik aztán Pathet Lao vezetésével elinditották a harcokat — kommunista támogatással, — hogy elkergessék az általunk hatalomra segitett kormányt.

Mint tudjuk, a kommunista seregek győzedelmesen haladtak — mire Washingtonban is jónak látták feladni az eddigi politikát és már szivesen kiegyezünk egy uj "semleges kormányban Phouma herceggel az élen, aki Moszkván keresztül haza utazott, már visszaóhajtjuk a hármas tagu bizottságot.

**MACMILLAN ANGOL MINISZTERELNÖK**

Krushchevvel hosszas tárgyalások után megegyezett abban, hogy a harcolókat fegyverszünetre birják, a háromtagu bizottságot visszaállitják és utána 14 nemzet megbizottai tárgyalásra jönnek össze, hogy Laos helyzetét rendezzék.

A fegyverszüneti megállapodás létre is jött — csakhogy a győztes kommunista csoportok azt április 2-ikán, amikor annak érvénybe kellett volna lépni — nem vették tekintetbe, tovább tüzeltek a kormányhoz hü csapatokra.

Számukra a helyzetet az teszi még bonyolultabbá, hogy ázsiai szövetségeseink Phillippin, Tayland, azt szeretnék, ha mi fegyveresen beavatkoznánk Laos ügyében, — amitől mi huzódunk.

**DE GAULLE FRANCIA ELNÖK,**

aki hivatalba lépte óta azon fáradozik, hogy Algir kérdését ugy oldja meg, hogy abból hazájának is haszna legyen, sulyos hátbatámadást kapott éppen azoktól a generálisoktól, akik a negyedik francia köztársaságot megbuktatták és épen ők követelték De Gaullet az élre.

De Gaulle ellen puccsot szerveztek Challe nyugalmazott generálissal az élen, Algirt birtokukba akarták venni. Három ejtőernyős csapattal birtokba vették a főváros fontos pontjait, letartóztatták Jean Morin kormányzó generálist, azokat a magasrangu tiszteket, akikről feltették, hogy De Gaullehez hüek.

A generálisok arra számitottak, hogy az Algirban lévő csapatok m e l l é j ü k állnak és könnyü szerrel kezeikbe kaparinthatják a hatalmat.

Tévedtek. A katonák nem álltak melléjük, — ellenben Franciaország népe, törvényhozása De Gaulle mögé sorakozott, megadta neki a kért rendkivüli felhatalmazásokat és ezekkel kezeiben szigoruan rendelkezett is. Párisban és Franciaország egész területén összefogták azokat, akikről feltehető volt, hogy a puccsban szerepük volt, Algirban összeomlott a puccs, a generálisok menekültek, Challet elfogták, azonnal Párisba szállitották — börtönbe. És az algiri börtönök is tele vannak a puccs összeomlása után elfogott résztvevőkkel. A puccsban erősen szerepelt idegenlégiós zászlóaljakat feloszlatta De Gaulle.

Most ujra próbálkozik a felkelő arabokkal tárgyalni, hogy végre megoldják a közel egy évtizedes kérdést.

**CSEHSZLOVÁKIA FŐVÁROSÁBÓL**

Prágából olyan hirek érkeztek, hogy Krushchev oda küldi azokat a latin-amerikaiakat, akiket ügynökeik hazájában megnyertek a kommunista tanoknak és azokat ott a már előbb érkezettekből képzett latin-amerikai katonatisztek katonákká képezik s belőlük Nemzetközi Brigádot alakitanak "minden eshetőségre" készen. A cél állitólag: ha az Egyesült Államok támadást ismételne Castro birodalma ellen, Cubába szállitják őket harcolni, ha ez nem következne be — másként és máshol használják őket Latin Amerikában.

**JUGOSZLÁVIA FŐVÁROSÁBAN**

Belgrádban diplomáciai körökben erősen tartja magát a hir, hogy Moszkva kezdeményezésére Krushchev-Tito találkozás készül, csak még azt nem tudják, hol fog ez megtörténni, szovjet vagy jugoszláv területen-e? Utoljára 1958-ban találkoztak, amikor Krushchev és kisérete meglátogatták a jugoszláv diktátort és próbálták rávenni, hogy térjen vissza a szovjet akolba, amire az nem volt hajlandó. Sokkal kifizetőbbnek tartja az önállóságot hazája és saját szempontjából is. Nyugat, főleg mi, bőségesen fizetünk ezért a magatartásáért.

A hirek szerint előbb Koca Popovic, Tito külügyminisztere utazna Moszkvába és Andrei Gromykoval, Krushchev külügyminiszterével tárgyalna és készitenék elő a találkozást.

**ALBÁNIA DIKTÁTORA HOXHA**

hidegrázást kapott ettől a hirtől, mert r o s s z b a n van Krushchevvel, ő a kinai kommunista politikai vonalat tartja helyesnek és azt hiszi a Krushchev-T i t o találkozást most azért óhajtja Moszkva, hogy megbeszéljék — Albánia megtámadását — és Jugoszláviába való olvasztását, ha Tito hajlandó lenne Moszkva felé hajlani.

Hoxha a kommunista kinai kormányhoz fordult, hogy legyenek segitségére a készülő veszély esetén és már küldtek is egy katonai technikai missziót a kis országba, azonfelül meg jó pénzekben is segitséget, hogy Hoxha katonáit fizetni tudja.

Kétségtelen, hogy Krushchev nagyon dühös egykori albán helytartójára, mert az, mikor a mult télen Moszkvában volt a csatlós államok konferenciáján, a csatlós országok diktátorai közül az egyetlen volt, aki helyteleniteni merte Krushchev vonalvezetését és nyiltan Mao-Tse Tung politikáját helyeselte. Krushchevhez hirek érkeztek arról, hogy amikor Hoxha hazaérkezett intézkedett, hogy a hivatalokból, iskolákból az ő képeit szedjék le a falakról és Sztalin képét tegyék a helyére.

Enver Hoxha odáig ment Moszkva ellenességében, hogy Sasenoban, a szovjet Adriai tengerpartján levő tengeralattjáró hajók kikötőjében — kémkedtetett, a szovjet haditengerészet titkaiból kivánt szerezni — kommunista Kina számára.

Az ottani állapotokra jellemző, hogy akik nem helyeslik Hoxha sztalinista, illetőleg ki-

(Folytatás a 7-ik oldalon)


**VÁMMENTES** KÁVÉ, KAKAÓ, TEA, SZÖVET, VÁSZON, GYAPJUFONÁL, CIPŐ, ÉPITŐANYAG, KERÉKPÁR, RÁDIÓ, HÁZTARTÁSI és IPARCIKKEK RENDELHETŐK

**MAGYARORSZÁG és CSEHSZLOVÁKIA**

területén élő cimzettek részére. A csehszlovákiai TUZEX csomagok teljesen különböznek a magyar IKKA csomagoktól.

MINDENFÉLE **GYÓGYSZEREK** IS RENDELHETŐK

ÁRJEGYZÉKET KIVÁNATRA KÜLDÜNK

**U.S. RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.**

Phone: LEHIGH 5-3535 — 245 East 80th St. — NEW YORK 21, N. Y.

BRACK MIKLÓS igazgató — UJ CIM — BEJÁRAT a 2nd AVE.-ről


## Fairmont, W. Va.


BARR THOMAS ★★★★ LUMBER COMPANY, INC.

400 VIRGINIA AVENUE
Fairmont, W. Va.
Telefon: 1830 — 1831

*

- Deszka
- Más faanyagok
- Épitkezési anyagok
- Festék és vasáru

LUMBER

Üzleti órák: Hétfőtől pentekig:
Iroda: reggel 7:30-tól d. u. 5-ig
Telep: Reggel 7:30-tól d. u. 4:30-ig

Szombaton: Iroda és telep reggel 7:30-tól déli 12-ig.

*

Aluminuim ablakok. Fábói készitett behajtható ajtók. Aluminium siding! Vihar ajtók és ablakok.

Sok magyar család van megelégedett vevőkörünkben!



**CITY NATIONAL BANK OF FAIRMONT**

Fairmont, W. Va.

Gondoljon jövőjére, takaritson meg jövedelméből és helyezze el nálunk kamatozásra. — A bank üzlet minden ágával foglalkozunk, figyelmes kiszolgálásban részesitjük üzletfeleinket.

Uj automobil vásárlásra kölcsönt nyujtunk 5% kamat mellett. — Pénzt küldünk törvényes uton az óhazába.

Intézetünk a Federal Reserve System tagja, betétek $10,000.00-ig biztositva.

BÉRELJEN NÁLUNK SAFETY DEPOSIT BOXOT



*Üdvözöljük a környék magyarságát*

**Bonn's Prescription Shop**

118 ADAMS ST. — Tel. 43. — FAIRMONT, W. Va.

**Annan Pharmacy**

322 ADAMS ST. — Tel. 3540. — FAIRMONT. W. Va.


## NORTHFORK, W. VA.

34 éve vagyunk az üzletben és soha sem tagadtuk meg a szolgálatot, ha rossz anyagi helyzetben volt.

**Bennett Funeral Home**

Northfork, W. Va. — Telefon: 324.
Kimball, W. Va. — Telefon: 3311.

Betegszállitó kocsi szolgálat.


## BECKLEY, W. Va.


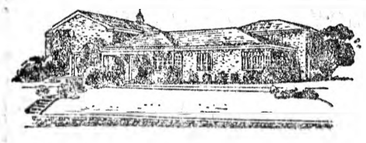

**CALFEE Funeral Home**

800 SOUTH OAKWOOD

1902 ÓTA SZOLGÁLJUK BECKLEY ÉS KORNYÉKÉT!

— Köszönjük a magyarság pártfogását. —

BECKLEY, W. Va. — CLifford 3-8381.



Kérje mindig ezt a kenyeret, mert e vidéken ez a legjobb!

IZLETES ÉS TÁPLÁLÓ.
Süteményeink is kitünőek!

Beckley, W. Va. * Logan, W. Va. * Welch, W. Va. * Bluefield, W. Va.


## MT. HOPE, W. VA.


A "Magyar Bányászlap" utján küldjük üdvözletünket a környék magyarságának.

**BANK OF MOUNT HOPE**

Ask about Our 2 for 1 Insured Savings Plan!

MOUNT HOPE, WEST VIRGINIA

For Savings With Safety!

Bank with Mount Hope

Phone TRiangle 7-6461

Deposits insured with F.D.I.C.


## POCAHONTAS, VA.


A környék magyarságának igaz barátja!

Üzleteinkben mindig megkapja pénzének ellenértékét!

**Pocahontas Fuel Stores**

including

**Champion Stores**

Operated by

**Pocahontas Fuel Company**

Division of Consolidation Coal Company

ORIGINAL POCAHONTAS



Kiterjed gondosságunk és körültekintésünk a legkisebb részletekre is a gyász óriában.

**TYREE**

**Funeral Homes, Inc.**

435 MAIN STREET
Tel.: HO. 9-3351
Oak Hill, W. Va.

* * *

Tel.: TR. 7-6454
Mount Hope, W. Va.


## McMECHEN, WEST VIRGINIA


ÜDVÖZLET MAGYAR BARÁTAINKNAK!

**B. W. RIGGS**

FUNERAL HOMES
AMBULANCE SERVICE

Moundsville, W. Va. — Telefon: TIlden 5-4560
McMechen, W. Va. — Telefon: Benwood 99
Lakás Telefon: TIlden 5-1145


## Tessék kitölteni, kivágni és hozzánk beküldeni!

**A Nagy Kaszás egyre gyakrabban látogat közénk és visz el magával családunk tagjaiból. Fájdalom, állandó rovat lett lapunkban a "Mennek, egyre mennek . . ." és bucsuznunk kell kedves jó barátoktól, bajtársaktól.**

**E szomoru rovat irása alkalmával azonban nagyon gyakran kerülök abba a helyzetbe, hogy csak hiányosan tudok irni az elhunyt kedves barátról — mert nem állnak rendelkezésemre személyi adatai.**

**Segiteni akarok ezen az állapoton és ezért arra kérem a Magyar Bányászlap családjának tagjait töltsék ki az alanti kérdőivet és küldjék azt be MIELŐBB. A beérkezett kérdőiveket én elteszem és aztán, ha Isten valakit haza szólit az örök hazába, itt lesznek az adatok, méltóképpen tudom megirni lapunkban a bucsut.**

**Hiszem barátaim, a lap olvasói helyeslik szándékomat, egyetértenek velem abban, hogy igy lesz jó, ha minden testvérnek, feleségének az adatai itt lesznek.**

**Születtem** ..... **községben** ..... **megyében** ..... **év** ..... **hó** ..... **nap.**

**Feleségem leány neve** ..... **született** ..... **községben**

..... **megyében** ..... **év** ..... **hó** ..... **nap.**

**Házasságra léptünk** ..... **év** .....**hó** ..... **nap** ..... **helységben.**

**Amerikába jöttem** ..... **év** ..... **hó** ..... **nap.**

**Gyermekeink neve** .....

.....

.....

**Más közölni valóm** .....

.....

.....

.....

**Kelt** ..... **Név** .....


# KELL A GARAS ←

**mindenkinek, — tartja a magyar közmondás. — Viszont azzal is tisztában kell lennie minden olvasónknak, hogy egy lapot csakis az előfizetői tarthatnak fenn. A napról-napra emelkedő papirárak sulyos terhet jelenteken az amerikai lapkiadóknak és megérti a szives olvasó, ha arra kérjük, hogy**

## KÜLDJE BE A LAP ELŐFIZETÉSI DIJÁT

**a lejárat után. — A magyar emberben meg van az a szép jellemvonás, hogy amit rendel vagy vásárol, azért becsülettel meg is fizet. Tehát ha másnak kell a garas, mit szépitsük a dolgot, nekünk is szükségünk van arra. Ne csak Ön ujitsa meg előfizetését, de szerezzen egy uj előfizetőt is. Küldje az összeget postán, ezen cimre:**

**MAGYAR BÁNYÁSZLAP**

7047 FRANKLIN AVENUE, ROOM 204 — HOLLYWOOD 28, CAL.

## A Magyar Bányászlap fenntartására...

Az elmult két hétben a következő testvérek küldtek segitséget előfizetéseiken felül is kedves lapjuk életben tartásához: Hadar Benjamin, McKeesport, Pa., Veres János, Switzer, W. Va., Pavlik Ferenc, Cleveland, O., Kozma Lajos, Buffalo, N.Y., Forgach István, Carbondale, Ill. és Koncz Károly, Cumberland, Ky.

Köszönet testvérek.

## A SZERETET EREDMÉNYE

Irta: SZABÓNÉ LÉVAY MARGIT

Mikor hirét vettük a szerencsi ősrégi templom omladozó állapotának s tervbe vett renoválásának, a nővérem azonnal száz dollárt — nem forintot — száz dollárt küldött, hogy némileg megkönnyitse ez ősi templom hithü gyülekeztének küzdelmét a paizsos férfiuval. Felajánlotta, hogy kettőnk nevében küldi el szeretet adományát, de nem fogadtam el ajánlatát, mivel nem tudtam hozzájárulni adományához. Ekkor fájt legjobban a szegénységem. Fájt, hogy nem vagyok képes segiteni a templomon, amelyben nevelkedtem. "Melyben az orgona bugó hangjaiban a Lorántffy Zsuzsánna imádságos lelke lebeg a hivek serege felett!"

S a Lélek segitségemre jött. Áldott sugallatára utnak inditottam, mint Krisztus a tanitványait, kérésemet: Menj legelső sorban hitünk cselédeihez! Szólj szeretetem hangján a "Lorántffy Zsuzsánna Nőegyletek" nemeslelkületü Asszonytestvéreihez! Szólj a Zsuzsánnákhoz, a Máriákhoz, a Lidiákhoz, a Dorkákhoz, Erzsébetekhez s a Mártákhoz . . . S az eredmény, ha nem is várakozáson felüli, de mégis a szeretet eredménye.

Az első három hónap alatt befolyt adományokat már közöltük a jó szivü adakozók névsorával. Ezuttal az utóbbi három hónap: január, február, március eredményét közlöm az adakozás sorrendjében. Ime:

Tarcsy Andrásné Canton, O. $2, Heineman Margit Downey, Cal. $5, Reszkiewicz Helen Buchanan, Mich. $3, Mike Mihály és neje Kalamazoo, Mich. $15, Szabados Zoltán Los Angeles, Cal. $5, Lorántffy Zs. N. E. Philadelphia, Pa. $15, Hegedüs Józsefné Belmont, Ohio $1, Lorántffy Zs. N. E. Akron, Ohio $5, Pánczél Józsefné Akron, O. $2, Demeter Istvánné Akron, Ohio $3, Ballogh Barabás Columbia, Mo. $2, Ref. Egyház Gary, Ind. $6, Cleveland, Ohio, W. S. Egyház Énekkara $25, Hadady József és neje, Cleveland, Ohio $5, Kish Gyuláné Morrisville, Pa. $2, Gönczy Istvánné Gary, Ind. $5, Lorántffy Zs. N. E. Cleveland, O. E. S. $25, Rácz Jánosné Cairnbrook, Pa. $2, Dr. Nagy Sándor és neje Florida $5, Lorántffy Zs. N. E. Toledo, Ohio $10.

| | |
|---|---|
| Összesen | $143.00 |
| Előbbeni kimutatás | $108.00 |
| Az összes szeretet adomány | $251.00 |

Legyenek áldottak, akik kérésemre önzetlen szivvel helyezték adományaikat a Szeretet oltárára. Ismételten hálásan köszönöm kedves mindannyióknak a szerencsi gyülekezet nevében is.

A fent kimutatott összeget április 10-én elküldtem az itteni posta utján a szerencsi Ref. Egyház nevére és cimére. Ugyancsak elküldtem a szebbnél-szebb szivvel irt leveleket is. Hadd hirdessék majdan az utókornak is, hogy a szeretet, akiben ha él, soha el nem fogy!

Végezetül: Mit adtam én? 34 levélben nyugtáztam az adományokat; három izben 10-10 hirlaphoz, illetve 3 egyházi s egyesületi lapunkhoz küldtem be kérésemet s két elszámolásomat közlésre; "haza" irtam 3-szor, bélyegben, levélpapirboritékban s a 251 dollár és a levél-csomag hazaküldésében összesen 12.30 dollár költséggel munkálkodtam az eredményért. Nem számolom az irógépem melletti órákat, mert ezekért gazdag, megfizethetetlen jutalmam a 34 levél; 34 Isten szine előtt élő lélek szeretetet, jóságot s jókivánatokat rám sugárzó ajándéka . . .

Köszönöm!

* * *

Bocsánat ez elszámolás késéséért. Hawaiiból Floridába költözködésünk okozta.

## Csökken Amerika népsürüsége

A Census Bureau jelenti, hogy az ország népsürüsége az 1950-es 50.7 négyzetmérföldenként az 1960-as adatok szerint 50.5-re csökkent négyzetmérföldenként.

A csökkenést Alaszkának a tagállamként való felvétele okozta, ahol 2½-szer több négyzetmérföld terület van, mint lakos.

Az Egyesült Államok viszonylag nem sürün lakott terület.

Hollandiában 893 lakos jut egy négyzetmérföldre, Belgiumban 769.

A legritkábban lakott területek Libya 2, Ausztrália 3 és Kanada 4 személy négyzetmérföldenként.

Amerikában Rhode Island a legsürübben lakott terület 812 személlyel négyzetmérföldenként.

## Árszabályozás

Robert F. Kennedy, igazságügyi miniszter jelenti, hogy a hivatala vizsgálatot folytat a hus, tej, orvosságok és más készitmények törvénytelen árszabályozásának megállapitása érdekében.

Mr. Kenendy igazságügyminiszter szerint az országban nagyobb arányu a törvénytelen árszabályozás, mint azt a nagyközönség gondolja. Ha ezen összeesküvők szervezetét összetörik, a vevők 30-40%-al olcsóbban vásárolhatnak, — állitja Kennedy.

## Beszüntették az 1957-es biróságokat

A Reuters hirügynökség jelenti bécsi hirforrás alapján, hogy a magyar kormány megszüntette azokat az 1957-ben létesitett biróságokat, melyek feladata volt az 1956-os szabadságharccal kapcsolatos ügyekben itélkezni.

A szabad világ legnagyobb magyar könyvkereskedése:
Sao Paulo, Brazilia
DR. BRÓDY SÁNDOR
Rua Conselheiro Crispiniano 404. 3. em. 300-5.
Magyar szépirodalmi müvek, klasszikus és modern irók, irodalmi, müvészeti, tudományos szakkönyvek, folyóiratok, szaklapok.
Kérjen dijtalan könyvjegyzéket. — Levelezési cim:
LIVRARIA BRÓDY Ltda.
C. P. 6366, SAO PAULO

*MORICZ ZSIGMOND*

# BETYÁR

REGÉNY

(Folytatás)

És itt van még a menyasszony huga. Nem is tudja, hogy az hol lakik? Biztosan itthon, akkor ez hetedik személy, és ott a fiatal anya huga. az urával, és most már az is három gyerekkel. Azoknak sincs semmijük, annak az ura is csak napszámosember, akkor azt is neki kell eltartani... De miből? Ötvenkrajcáros napszámból? Az egy héten, még ha van is munka, három forint. Hogy fognak tizenketten megélni három forintból?... Most már érti, mire kellett a sok pénz. Tiz forint is kevés, meg tizenöt, ennyi népnek. El kellett adni, amit csak lehetett... De még ha tudna is valami munkát szerezni, a sógorát talán beállithatja, de az apja már öreg, nem szeret dolgozni. Mi lesz itt?

Égi szerencse, hogy pénz van mégis a keze közt, amihez óvatosan hozzá-hozzányulhat. Nem lehet pénz nélkül.

Ez az egy bizonyos, hogy pénz nélkül nem lehet.

A kis Évi elunta, hogy az apja nem szól hozzá, se nem játszik vele, lemászott az öléből, s ő felszabadult.

Felállt. Kiment a konyhába. Valami motozott benne, mit is mondott az anyja, hogy csináljon magának levest? Belenézett a kemencébe, nincsen-é benne valami. Nem volt semmi, csak a pernye, Még azt sem huzták ki belőle. Ugy van, ahogy reggel eltüzeltek benne valami szalmát vagy kórót. Micsoda könnyelmüség. Még tüzelőről sem gondoskodtak télire...

Körülnézett az udvaron. Ennél sivárabb udvar már nem lehet. A falu kondásának is rendesebb udvara van, mint ez. Hogy rendbeszedte ő ezt már a feleségével. Kerités volt, rőzsehalom volt, mikor elment. Néhány tyuk is volt, azok tojást adtak. Már azt is irta, hogy vegyenek malacot. Dehogy is vettek, inkább még a keritést is eltüzelték. Olyan volt a ház, kitéve a szeleknek, mint valami mezei kunyhó. Csuda, hogy a gazda ki nem lóditotta őket belőle. Vajon ledolgozták-e a robotot, mert a lakbért le kellett dolgozni.

Kicsit állott a szélben s álmélkodott a szülei életén, aztán lomhán megfordult s vissza bement a szobába. Utálatos ez a szag.

Leült az ágy szélére, a dohos melegben kitört rajta az álmosság. Felhajtotta a rendetlenül letakart ágyat. Még ágyat sem tudnak ezek vetni. Biztosan Bábi ágyazott meg.

Mi ez? Nincs lepedő a szalmazsákon. A szennyes barna zsákhuzat látszik ki a rossz dunna alól. Ebből az ágyból vitte el az anyja a lepedőt Zsófinak . . . Biztos, a másik rongyos, ez volt a jobbik . . .

Legyintett. Itt uj lelket kell teremteni. Lassan lehuzta a csizmáját: mennyi sár... A ruhát is ledobálta magáról, leszórt mindent, fél kézzel felturta a dunnát s belefeküdt.

Bánia is ő. Majd csak lesz valahogy. Elnyujtózkodott. Befelé fordult a falnak, a dunnát a fejére huzta és lehunyta a szemét.

El kell aludni, mert irtóztató fáradt. Megutálta az életet, annyira fáradt.

Lehunyta a szemét és már aludt is.

Két hete nem adhatta oda magát igy az álomnak. Ez is jó. Gyermekkora óta nem aludt ilyen alaposan. Megvolt azért nyugodva. A legnagyobb bajon tul van. A félelem megszünt, pénze van . . . Alhat.

4

Mikor a szemét felnyitotta, kis ideig mosolygósan nézte a gyerekeket.

Csak gyereknek jó lenni. Mint valami örökmozgó bogár, hogy tudiák folytatni szakadatlan. Izegnek-mozognak, olyburzóan, mintha kergetné őket valami. S milyen jókedvüek, ez az életben a legnagyobb öröm: gyermeknek lenni, jóllakva és egészségesen.

—Mi lesz belőletek? — mondta magában. — Mi legyen? Julis, ha megnő, anya lesz, uj gyerekeket fog szülni a nyomorult viskóban, hogy mindig legyen olcsó munkás az erdőben. Janika? furcsa kölvök. Erőszakos, mint az ördög. Most is, Bábi elé tartotta a lábát, ettől megvadult és mig áttépte magát, feketevörös lett a méregtől s az orditástól. No, majd megtöri az idő. Könnyü most még orditani, de aztán megtanul hallgatni az ember.

Évi a földön kukoricacsutkával babrál, mint egy kis angyal. Terem a gyerek a porban, piszokban, mint a bolha.

Nevetett. Csuda vidáman ébredt fel. Semmi fáradtság sem volt benne. Kinyujtózkodott, megropogtatta a csontjait. Erősnek és egészségesnek érezte magát. Most ujra el tudott volna indulni. Akármilyen is az otthon, igy nem aludta ki magát fél esztendő óta.

Innen el kell menni, az biztos. Itt nem lehet maradni. Ebben a faluban? Nem érdemes. Aki egyszer megkóstolta a várost, az többet nem tud megmaradni ebbe a sárba, szegénységbe, tehetetlenségbe.

De mi a fenét csináljon? Az egész pereputtyot szedje a nyakába s vigye? Hát, a télen még nem lehet . . . Nem szabad. Okosnak kell lenni. Hála Istennek, hogy a kopók rossz utra tévedtek, de a vadászkutya sokszor megteszi, hogy eltéveszti a nyomot: csakhogy sok a kutya. Valamelyik csak rátalál. Ha a vad meg van sebesülve, ritkán kerüli ki a sorsát . . . De ő nincs. Neki semmi baja. Egészséges, mint a makk és örül ennek a kis felszabadulásnak. Ez is jó, hogy egy időre mentesnek érzi magát.

Ha valamit akar az életével, egy bizonyos: ilyen batyuval nem indulhat neki. Nem viheti magával az apját, anyját, két hugát meg a három gyerekét. Nem fogadhat szekeret, hogy felpakolja az egész retyerutyáját.

Hova a pokol fenekére is menne velük.

Egyedül kell elindulnia. Uri módon. Jó, hogy hazajött, látta. Ezek itt maradnak. Majd küld nekik kis pénzeket. Hadd tengődjenek. Éhen ne vesszenek. Ezek már itt bele vannak szokva az éhezésbe, a nyomoruságba. Kár is volna nagyon felnyitni a szemüket. Sokba kerülne.

De azért nem ez a legnagyobb. Akadály lenne.

Az arca megkeményedett, csak bent érzett valami elmosolyodást.

Neki még dolga van ebben az életben... Neki még látni kell egy szép asszonyt ebben a világban . . . Jól nézne ki, ha a pereputtyával együtt menne vizitbe Dea grófnőhöz.

Hanyatt feküdt s a pókhálós mennyezetet nézte, a fagerendát meg a vásott, fekete, szuvas padlásdeszkákat, ahonnan lógott a pókháló.

Valaki jött a szobába, s a gyerekek egy kicsit elhallgattak. Akkor meghallotta az apja hangját:

— Még alszik?

— Alszik, alszik, alszik — visitották a gyerekei.

— A fene a szemét. Tán meghalt.

Odament az ágyhoz s megrázta a fia vállát:

— Alszol?

Felnézett.

— Dehogy alszok.

— Mán fel is ébredhetsz!

— Aludtam egy kicsit. Elfáradtam az erdőbe.

— Kicsit? — kiáltott az apja. — Jó kicsit aludtál. Mint egy medve. Mán azt hittem, tavaszig fel se ébredsz?

— Hát mennyit aludtam, hogy ennyire sokallja?

— Mennyit aludtál? Tegnap reggel óta.

Avar Jani ijedten felült. Csodálkozva nézett körül. Az ablakon besütött a délelőtti nap.

Nagyon különös volt neki, hogy ő képes volt huszonnégy órát átaludni.

— Mér nem kőtöttek fel?

— Minek . . . Aki aludni tud, hadd aludjék. Bár én tudnék, de én meg mán nem tudok. Ha egy félórát alszok, már megint fel kell ébredni.

Felült az ágyban. Ahogy körülnézett, meglátta, hogy a szalmazsák csak ugy van, mint mikor lefeküdt benne. Fájt az oldala, a deszka megnyomta. Mégis tudott aludni.

— Jó lelkiismereted van — mondta az apja.

Mosolygott magában s hallgatott.

— Egy egész napot átaludni. No, fiam, hát te is másnak születtél, nem szegény embernek, azt mondhatom. Grófnak.

— Mér nem hagyott rám egy grófságot?

— Nekem se jutott . . . Ami rám maradt, azt én mind rád hagyom: az egész szegénységemet. Nem vesztettem én el abbul semmit. Megvan az ugy, ahogy testámentumban hatta rám nagyapád . . . Pedig hamar rám hatta, még gyerek vótam, mikor meghalt.

— Hogy halt meg a nagyapám? — kérdezte tünődve.

(Folytatjuk)

## "KELLETT NEKÜNK BOSZNIA?"

(Folytatás a 2. oldalról.)

demokrácia csapatainak és navyjeinek.

S Saudi Arábia nem tagadta, hogy azért mondja fel a szerződést, tehát bele avatkozik az Egyesült Államok külpolitikájába, s diktálni kivánja, hogy melyik más nemzettel tartsunk jóviszonyt, melyik nem elég kedves a rabszolgatartó császárnak.

Ezt a szemtelenséget csak azért érhetjük meg, mert ha ez a nagy nemzet megengedte, hogy beleszóljon hadseregünkben szolgáló amerikaiak vallásába, ugy érezte, hogy tovább mehet olajcsászáraink védelmében, s egyenesen diktálhatja az Egyesült Államok külpolitikáját.

PORTAGE, PA.

UNION MUHELY!
Modern hatalmas telepünkön több mint 170 union alkalmazottunk áll rendelkezésre. Nyugodtan bizhatja ránk a munkát, mindenre kiterjed figyelmünk.
Szőnyegtisztitás, szőrmetisztitás, szőrmemegőrzés, ruhatisztitás, ingmosás.
PORTAGE CLEANERS, INC.
MUNSTER ROAD, — PORTAGE, PA.
Telefon: Portage 6-3171 — Johnstown 9-1566
Használja a mi 24 órán át nyitva tartott Coin-Operated Self Service Laundry szolgálatunkat (Quaker Market üzlet mellett)
— 24 mosógép és 10 száritógép áll rendelkezésre! —
11 lb. mosás csak 25 cent, 10 perenyi száritás csak 10 cent.

Szakavatott gyógyszerész kéziti el itt receptjeit.
Száz és száz hasznos gyógyszertári cikk
HONS DRUG STORE
614 MAIN STREET, PORTAGE, PA.
Telefon: PE. 6-3421

Minden vas, festék, üveg, villanyos házifelszerelést nagy választékban megtalálhat nálunk
Plummer Hardware
Vasáruk, festékek, üvegáruk, villanyos felszerelések, Glidden Spread Satin féle festékek. — Stanley szerszámok. — Üzletünkben beválthatja a Red Scissors couponokat!
716 MAIN ST. — Telefon: PE. 6-4211 — PORTAGE, PA.

NANTY GLO, PA.

Ondriezek Funeral Home
NANTY GLO, PA. TELEFON: 4-4683
1907 óta szolgáljuk a vidék népét
A Magyar Bányászlap utján küldjük üdvözletünket Nanty Glo, Twin Rocks, Cardiff és Vintondale magyar bányászainak.

MARTINS FERRY, OHIO

Magyarul beszélünk!
Nálunk nagy választékot talál kitünő minőségü cipőkből családja minden tagjának, férfi és női cipők jutányos áron arch supporterral.
Munkáscipők, safety boots-ok, garantáltan tartós minőségben.

Economy Shoe Store
404-406 Hanover St. Tel. MElrose 3-0061. Martinsferry, O.

HA JÓL AKARJA MAGÁT ÉREZNI nézzen be hozzánk
DUTCH HENRY'S
RESTAURANT & UNION BAR
"ALL LEGAL DRINKS SERVED"
118 Hanover Street — Phone ME. 3-1772
Martins Ferry, Ohio
GEORGE RANDALL, tulajdonos.
Jéghideg sört szállitunk házához láda számra Este 6-tól 10-ig.
Kitünő borokat üvegenként is adunk.
NAGYSZERÜ TELEVIZIÓS KÉSZÜLÉK!

ST. CLAIRSVILLE, O.

BECK FUNERAL HOME
204 W. MAIN ST. Tel. OX 5-0475 ST. CLAIRSVILLE, O.
Pontos kiszolgálás, mérsékelt árak.
Gyönyörü hütött (airconditioned) kápolna.

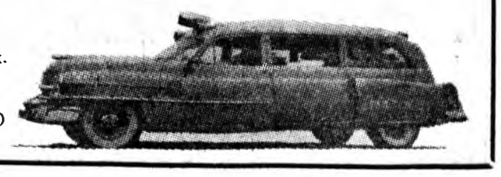

# —A Magyar Bányászlap UJ ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 8 dollár, félévre 4 dollár—

## MENNEK, EGYRE MENNEK...

Fájdalom mostanában alig készitek Bányászlapot, hogy a szomoru rovatunkba ne kellene irnom és jelenteni, hogy egy-egy kedves jó barátot az Ur hazahivott az örök hazába.

Domokos Mózes barátom, aki a nyugalom éveit Comfort, W. Va.-ban tölti párjával tudatott, hogy Csót Veszprém megyében 1884. augusztus 15-ikén született özv. Kun Mihályné, szül. Pintér Mária, Rand, W. Va. otthonában, április 16-ikán vasárnap reggel örök álomra hunyta le szemeit. Kun Mihályné, aki mintaképe volt a nagyon nehezen dolgozó, sok gyermeket nevelő bányászfeleségnek, boldogult férjével és népes családjával ott éltek velünk együtt az elvesztett álomvárosunkban, Dante, Va.-ból költöztek oda és voltak megbecsült tagjai a himlervillei társadalomnak. Onnan Prenter, W. Va.-ba költöztek és Kunné özvegységre jutása után Rand, W. Va.-ban vett magának otthont.

Az Egyesült Államokba jött 1902. december 15-ikén, Barton, O.-ban, 1904. április 15-ikén lépett házasságra boldogult férjével.

Holttestét kedden, április 18-ikán az ottani St. Paul lutheránus templomba szállitották, ahol Rev. Warren Bieber végezte a temetési szertartást, mely után Charlestonba a Sunset Memorial Parkba kisérték és helyezték nyugalomra.

Gyászolják gyermekei: Mihály, Prenter, W. Va., Sándor, Morgantown, W. Va., Kappné Katalin, Nitro, W. Va., Szabóné Mária, South Bend, Ind., Riganné Jolán, Indianapolis, Ind. Youngné Gizella, Matewan, W. Va., Cartwrightné Erzsébet, Chalyan, W. Va., Brooksné Ilona, Malden, W. Va., 16 unoka, 6 dédunoka, féltestvérei: Pintér Vince, Berwind, W. Va. és Mártonné Irén, Roanoke, W. Va.

E lap alapitó és jelenlegi szerkesztői ezuton küldik részvétüket a gyászolóknak.

---

Egykori otthonunkból, amelyet ma Beautynak hivnak szintén szomoru hirt küldött Koblassné Domoszlay Mária. Összetört szivvel tudatta, hogy egyetlen leánya Webbné Rosemary, aki 1931, március 8-ikán Duluth, Minn.-ban született április 17-ikén, hétfőn Columbus, O.-ban hirtelen meghalt.

A megboldogult tanitónő volt, éveken át Kentucky állam Martin megyéjében tanitott, ujabban Columbus, O.-ban, ahol az Ohio State Universityn tovább tanult és közel volt ahhoz, hogy a Bachelor of Science fokozatot megkapja.

Édesanyja holttestét Beauty, Ky.-ba szállittatta, ahol április 20-ikán csütörtökön délelőtt 10 órakor Ft. McGuire a Szent István róm. kat. templomban engesztelő szentmisét mondott lelkeüdvéért és a temetési szertartást végezte, mely után nyugvóhelyére kisérték.

Gyászolják porig sujtott szülei Charles Koblass és neje szül. Domoszlay Mária, árvaságra jutott két kis gyermeke Mary Ann és James Franklin, nagyszülei és nagybátyja és nagynénje.

E lap alapitó és jelenlegi szerkesztője is ezuton küldik őszinte részvétüket a gyászoló szülőknek és nagyszülőknek.

---

**LOGAN, W. VA**


**Bármilyen vizvezeték és csatornázási problémája van — bizza reánk!**

Hotpoint **PECK** PLUMBING SERVICE
Deskins Add.
Box 1311 — Logan, W. Va
Telefon: PL 2-4270

EMERSON léghütők és TEMCO fütőtestek képviselete.
A hires NATIONAL Line egyedárusitói vagyunk a környéken
MI ELADJUK. MI FELSZERELJÜK... MI KARBAN TARTJUK

**The National Bank of Logan**

Alapitva: 1934 január 22-én.
A Federal Reserve System tagja.
A Federal Deposit Insurance Corporation tagja.
Tartsa nálunk pénzét, ahol előzékenyen szolgáljuk ki.
Logan vidéke magyarságát szeretettel szolgáljuk.

BETÉTJE A FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORP. ÁLTAL $10,000.00-IG VAN BIZTOSITVA.

Beszéljen Magyarul Üzletünkben!
Több magyar alkalmazottunk van!
"A NAGY ÁRUHÁZ, MELY KÜLÖNLEGES SZOLGÁLATOT AD."
Országosan hirdetett ruhák és cipők férfiak, nők és gyermekek számára. Teljes lakásberendezés, vas és villamossági áruk nagy választékban.
A hires General Electric villanyszekrényeket, rádiót, mosógépet, stb. árusitjuk!

**Logan Mercantile Co.**
300 MAIN St. Telefon: PL. 2-7260.
Logan, W. Va.
Üzletórák: Szombaton d. u. 5:30-kor zárunk.
Hétfő nyitva déli 12-től este 9-ig

Üdvözöljük Logan és környéke magyarságát!

**Harris Funeral Home**

LOGAN, W. VA.
Day or Night Phone PL 2-1311
Bob Harris

**LOGAN PLANING MILL COMPANY**
INCORPORATED

Magyar Barátaink és Üzletfeleink!
Üzemünkben mindent megtalál, amire szüksége van. Deszka, üveg, festék, szigetelő, cement, tetőanyag, stb. Csupa elsőrendü áru, kitünö minőség. Köszönjük pártfogását
TELEFON: PL. 2-7480. Logan, W. Va. 735 Stratton St.

Az országhirü PRATT & LAMBERT festékáruk képviselete
A FLINTKOTE szigetelő anyagokat áruljuk. Az általunk készitett THIKBUT zsindelyek a legjobbak. Nyáron és télen nincs jobb, mint az OWENS CORNING Fiber Glass insulation! — Szivesen megmagyarázzuk előnyeit.

ÜDVOZÖLJÜK
MAGYARSAGAT
KEDVELT UJSÁGJUK UTJÁN
Mindig hálásan gondoljunk pártfogásukra

**COTTAGE FLOWER SHOP**
Logan W Va
120 Main Street Telefon: PL 2-4822
A Florist Telegraph Delivery Ass'n tagja vagyunk!

**FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!**


"Nemzeti nagy létünk nagy temetője"

## MOHÁCS

Pár hónapppal ezelőtt az egész világsajtót foglalkoztatta az a hiradás, hogy a szovjet megszállás alatt álló Csonka-országunk délnyugati csücskében, Mohácson, az 1526 augusztus 29-én lezajlott csata szinhelyén ásatásokat kezdtek, melyeknek során sikerült feltárni azoknak a tömegsiroknak egyikét, amelyeket Kanizsai Dorottya, egy nemeslelkü magyar nagyasszony ásatott a katasztrófális csatavesztésben elhullott vitézek ezreinek eltemetésére.

Történelmünk egyik legnagyobb katasztrófájára az elmult századok a feledés fátyolát boritották, — csak történelem-könyveink s nagy nemzeti szerencsétlenségünk históriáját tárgyaló regények idézték a szörnyü csatavesztés fájdalmas emlékét. Két évvel ezelőtt azonban a Janus Pannonius muzeum, a csata feltételezett helyén, kb. 45 négyzetkilométer területen ásatásokat kezdett egy bejelentés alapján, mely szerint az u. n. Fekete kapu és a sátorhelyi gazdaság közötti tereprészen, földmunkák során igen sok emberi csont került felszinre. Ennek nyomán már az elmult év szeptemberében sikerült egy tömegsirt feltárni, a hó végén pedig egy másodikat.

A csontvázak helyzetéből, a rajtuk megállapitható sérülések, a ruhákat és lószerszámokat diszitő leltekből, valamint az összesen 14 darab, 1510-1523 közt vert pénzérmékből kétségen kivül megállapitható volt, hogy a mohácsi csata tömegsirjait sikerült megtalálni. Van olyan feltevés is, mely szerint a magyar seregek tüzérségi állásainak gödrében tették a halottak nagyrészét s ezért mutattak a feltárt sirok félköralakot. Ennek azonban ellentmond az a meggondolás, hogy ha valóban ezekbe helyezték volna a halottakat, azok óriási tömegükkel ugy megtöltötték volna a csupán az ágyuk fedezésére szolgáló gödröket, hogy a kiásott föld hatalmas dombot képezett volna, mert tudott dolog, hogy legalább 2-3 méter mélységbe temetett egyes halottak fölé is hant domborul, hogy az envészetnek kitett hullák feloszlása meg ne fertőzze a levegőt. Négy évszázad alatt ugyan sokat süppedhetett az elhantoláshoz felhalmozott földmennviség, de még igy is csak a föld szintjéig laposodhatott el. A magyar hadsereg akkori létszáma 25-30.000 lehetett, amelyből egykori krónikások szerint 18.000 esett el a nagy Soliman (Szuleimán) csaknem kétszázezer főnyi hadereiének s 300 ágyuiának pusztitó tüzében, amiként azt a századeleji történelemből tanultuk... "Tomori érsek buzditó szavaira és példaadására fergeteges rohammal zudult előre az elszánt magyar sereg, melynek elsöprő támadása megingatta a török főerőt s azok hátrálni kezdenek, nyomukban a diadalittas magyar sereggel. A hátrálás azonban cselnek bizonvult, mert egyszerre szétoszlanak a futók, a támadt résen át 300 ágyu okádja irtó tekéit..." Elveszett a király, Tomori érsekkel az élen a magyar fő- és középnemesség szine-java, a halálravált, gyenge fegyverzetü, jórészt hirtelen összevont zsoldosok ezrei, mert az erdélvi seregek 40,000 főt számláló hada még nem érkezett be, hogy a tizszeresen nagyobb török sereg ellentámadását felfoghatta volna. II. Lajos királyt hivei igyekeztek megmenteni s körülfogva nagyobb lovascsapat védő-gyürüjével, vágtattak el a csata szinhelyéről. Az esőzéstől megáradt Csele patakon való átugratás során azonban a hosszu vágtában kimerült lova visszacsuszott a szemközti partról s a fiatal királyt maga alá temette. A török sereg Mohács vidékéről való távozása után megtalálták a király holttestét s Székesfehérvárott temették el. A szerencsétlen fiatal király fent leirt sorsát illetőleg olyan feltevés is alakult ki, hogy ellenfelei megölték s hulláját a Csele-patakba dobták. Csaknem fél ezredév távlatában azonban nehéz a valóság kideritése, bár Gerlach István 1573-ból ránkmaradt leirása sok részletet tartalmaz, a király sorsáról azonban ő sem tud az ismert feltevésen tul közelebbit mondani.

Az eddigi ásatási eredmények csak támpontul szolgálhatnak, mert még a munka kezdetén tartanak. A magyar sereggel ott pusztult 200 lengyel legionista és egy csapat horvát lövész ott nyugszik a tömegsirok egyikében, egy részük fej nélkül, ami arra enged következtetni, hogy a csata során a sebesülteknek sem kegyelmeztek, hanem azoknak fejét vették. A török fővezér, a nagyváradi dombok megkerülésével Babarc, illetve Pécs irányába vonult tovább, amint azt a Szadari emlekedőkről egykori krónikás jól megfigyelhette. Mozgásukat a napsütésben csillogó fegyverzetük árulta el. A csata szinhelyének közelében Földvár és Lajmér községek a harcok során teljesen elhamvadtak, igy a Mohács és Udvar községek közötti falvakról már csak a történelem beszél, de áll még a "törökdomb", ahonnan Szulajmán figyelte a csata menetét. Ez a domb a sátorhelyi uradalomhoz tartozó Feketekapu nevü majorság közelében, az országuttól 25-30 méterre emelkedik, területe 25×25 méter. Hagyományok szerint hoszu időn át török zarándokok keresték fel a dombot, de nem árulták el, hogy a török nagyvezir az utjuk során gyüjtött kincseket ott rejtette el. Más hagyomány viszont arról beszél, hogy a király a csatavesztés után éjjeli szállásul a Bár-i templomhoz épült plébániát választotta, ahol álmában meggyilkolták s a Cselepatakba dobták.

Hihetőleg a most folyó ásatások sok mindenre fognak fényt deriteni, — a legendák helyét az oknyomozó történetirás foglalja el, a kegyelet pedig végső nyugodalmat biztosit nemzeti nagy tragédiánk hőseinek.

v. F. Gy.

## AZ ESEMÉNYEK NYOMÁBAN

(Folytatás az 5-ik oldalról)

nai kommunista barát, politikáját, azokat elfogatja és jelentések szerint az ország lakosságának 2%-a, 30,000 ember van börtönökben és munkatáboroknak nevezett rabtelepeken.

Diplomaták szerint gyakori látvány Tiranában, hogy rendőrök és katonák foglyokat hajtanak véresre verten és az éjszaka csendjét a börtönökből és rabtelepekről jövő orditás veri fel.

Megbizható diplomáciai jelentés szerint Hoxha legutóbb hatvan politikai foglyot minden tárgyalás nélkül — kivégeztetett.

**LENGYELORSZÁGBAN VÁLASZTÁS VOLT**

persze a rendes kommunista recept szerint. A kommunista jelöltek mellett voltak más pártnak — a katolikus pártnak — jelöltjei, — de kevés helyen mertek a szavazók azokra szavazni. Krakkoban a katolikus jelölt több szavazatot kapott mint Joseph Cyrankiewicz miniszterelnök, Wroclawban Adam Rapacki külügyminiszter kevesebb szavazatot kapott, mint a katolikus párti jelölt.

A katolikus egyház nem akart ujjat huzni Gomulkával és hiveihez intézett pásztorlevélben, amit a papok a szószékről olvastak fel azt ajánlották, szavazzon mindenki lelkiismerete szerint arra a jelöltre, amelyikre akar. Persze jól tudták, hogy kevesen mernek más párti jelöltre szavazni, mint a kommunistákéra. Igy aztán kiadathatta Gomulka a diadalmas jelentést, hogy a szavazásra jogosult 18,615,185 személy közül 17,650,000 adta le szavazatát és hozzá 99.54% az ő jelöltjeire szavazott.

## Ezrek börtönben

A League of Free Jurists közli Berlinből, hogy a mult évi amnesztia rendelet ellenére Kelet-Németország még mindig mintegy 10 ezer politikai foglyot tart őrizet alatt.

A liga szerint 1,253 személyt börtönöztek be azért, mert beszéltek az 1953-as sikertelen kommunista ellenes forradalomról. Közülük még ma is fogva tartanak 108 személyt.

---

**KERESTETÉS**

Sopron megyében, Csapod községben született Nagy Józsefet (Takács) keresem, aki 1907-ben jött Amerikába és Pennsylvania államban dolgozott bányában. 1927-ben hallott róla utoljára otthon élő családja. Mult évben én odahaza voltam, feleséged és Ilonka lányod nagyon kérnek, ha életben vagy, adj nekik életjelt magadról. Ha valaki tud róla, ha él és cimét közölné vagy ha nem él és tudná hol és mikor halt meg, előre is megköszönném, ha értesitene. Cimem: Steve Bella, Sharples, W. Va.

(Máj. 18, junius 2, 16.)


**MAGYAROKNAK — MAGYAR SZIVVEL**

SZIVESEN AJÁNLJUK

**Az Amerikai Magyar Református Egyesület**

KITÜNŐ

Élet — Baleset — Kórházi — Betegsegély
Családi és Tanulmányisegély

BIZTOSITÁSAIT

Ligonieri Bethlen Otthonunk Gyermek és Öreggondozásával Együtt

In The True Spirit of Fraternalism

SERVICE WITH SECURITY IS ASSURED

Through the Best Life — Sick Benefit
Hospitalization — Educational — and
Family Security Insurances

With a Home For The Aged and Dependent Children in Ligonier, Pa.

**The Hungarian Reformed Federation Of America**

**1801 P Street, N. W., — Kossuth House**
**Washington 6, D. C.**

Jó és jutányos biztositásaink iránt érdeklődők forduljanak bizalommal a központhoz, vagy az ország minden részében müködő alábbi szervezőinkhez:

Felügyelő:

Nyugati kerület
BENEDEK JÓZSEF
12523 Buckeye Road
Cleveland 20, Ohio
Telefon: SKyline 1-8300

Kerületi managerek:

New York kerület
CSIK SÁNDOR
430 Davis Road
Fairfield, Conn.
Telefon: EDison 9-5321

Trenton kerület
Rev. FERENCZY PÁL
93 Louis Street
New Brunswick, N. J.
Telefon: CHarter 9-6228

Pittsburgh kerület
SZUCH JÓZSEF
4228 Stanley St.
Pittsburgh 7, Pa.
Telefon: JAckson 1-5234.

Cleveland kerület
VARGO E. ELEMÉR
11818 Hamlen Ave.
Cleveland 20, Ohio
Telefon: GArfield 1-5757

California kerület
Rev. NÉGYESSY BERTALAN
704 Camphor Way
Upland, Cal.
Telefon: Yukon 2-0726

Chicago kerület
MODORY KÁROLY
5011 Ford Street
South Bend, Ind.
Telefon: 8-7717

## A William Penn Fraternális Egyesület 248-ik Logan, W.Va. fiók tagjai figyelmébe

**Szeretettel értesitjük tagtársainkat, hogy a Verhovay Segély Egylet alapitásának hetvenötödik évi évfordulóját május első vasárnapján a rendes havi gyülésünk után fogjuk ünnepelni és arra kérjük a környéken élő tagtársainkat, hogy ezen alkalommal jelenjenek meg valamennyien.**

**A megjelenteket teljesen dijtalanul kiszolgáljuk harapnivalókkal is, hüsitőkkel is.**

**Azon reményben, hogy május első vasárnapján valamennyi környékbeli tagtárssal találkozunk, maradunk**

**tagtársi üdvözlettel**
**WAGNER ANDRÁS, elnök**
**TÓTH PÉTER, ügykezelő**

A National Bank of Logan, W. Va. most tette közzé április 12-ikén lezárt üzleti jelentését és az igy fest: Készpénz $3,486,876.16, U.S. kormány kötvényekben $10,557,530.38, állami kötvényekben $818,338.78, Federal Reserve Bank részvényekben $30,000.00, kölcsönökben és viszleszámitolásokban $3,726,647.15, banképületben és berendezésekben $358,940.74, más vagyon $18,416.49. Összesen $18,996,749.69.

Terhek: csekkszámlákon $10,845,049.95, időhöz kötött betétekben $4,682,267.63, U. S. kormány betétekben $305,298.43, állami betétekben $957,603.54, más bankok letétjei $210,982.85, kintlevő csekkek $118,696.86, más terhek $15,478.26. Összesen $17,135,377.52. Alaptőke $500,000.00, tartalék $500,000.00, fel nem osztott haszon $861,372.17. Összesen $18,996,749.69.

## Gombos Zoltán bank-elnök

Nagy-Cleveland egyik külvárosában, Brooklynban megalakult a "Brooklyn Savings and Loan Company", amelynek elnökéül Gombos Zoltánt, a "Szabadság" kiadó-szerkesztőjét választották meg.

Az igazgatóság tagjai közt szerepel többek között Theodore Andrica, a Cleveland Press nemzetiségi szerkesztője és Edward M. Kovachy ügyvéd is.

Az uj bank cime: 4660 Ridge Rd., Brooklyn, Ohio.

## 16 állam kapta a a kubai cukor kvótát

Orville L. Freeman, földmivelésügyi miniszter, a külügyminisztériummal együtt jelenti, hogy azt az 1,263,776 tonna cukrot, amit eddig Kubától vásároltak meg, a jövőben 16 más országból szerzik be.

Erre a lépésre az amerikai kormányt Kuba Amerikaellenes viselkedése kényszeritette.

A legnagyobb cukorszállitók Peru, Mexico, a Fülöp Szigetek és Brazilia lesznek.

## Gyermekáldás

A washingtoni Népjóléti Minisztérium kimutatása szerint az Egyesült Államokban, 1961 év január havában több gyermek született, mint bármikor az ország történetében.

1961-ben 358,000 gyermek született és ez a szám 5.9 százalékkal magasabb, mint volt 1960-ben.


**BROWNSVILLE, PA.**

Bármely épitkezési, házjavitási munkát ránk biz, mi azt lelkiismeretesen, szakértelemmel elkészitjük. Tetőzet, házburkolat, fütési készülékek, aluminium redőnyök.

**Brownsville Siding and Roofing Co.**
D. I. Cohen, tulajdonos
BRIDGE and HIGH STR.
TELEFON: STate 5-8660
BROWNSVILLE, PA.



**CALIFORNIA, PA.**

A JÓ BIZTOSITÁS NEM OLCSÓ! AZ OLCSÓ BIZTOSITÁS NEM JÓ!
AUTÓBIZTOSITÁS! TÜZ ELLENI BIZTOSITÁS!

Csupa megbizható nagy társaságokat képviselünk.
Köszönjük a magyarság támogatását!

**J. W. EDWARDS & COMPANY**
REAL ESTATE AND INSURANCE
Telephone: WE 8-2520 — California, Pa.

TÜZ - AUTÓ - BALESET - KÁRTÉRITÉSI BIZTOSITÁSOK



Magyar barátainkhoz! Gyönyörü ajándéktárgyak, katolikus vallási kegyszerek, biblia, importált üvegáruk stb. nagy választékban. Bárhova elküldjük.

***The Edwards Gift Box***
Irene Edwards, tulajdonos
257 Wood Street - Telefon: WEst 8-2402 - California, Pa.



... minden bank szolgálatot kaphat
CALIFORNIA és CANONSBURG, Pa.-ban

**PITTSBURGH NATIONAL BANK**

*Kényelmes helybeli bankszolgálat*

A Federal Deposit Insurance Corporation tagja



**BEALLSVILLE, PA.**

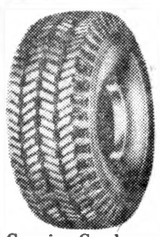

Genuine Goodyear SUBURBANITE

Kedvelt ujságjuk a "Magyar Bányászlap utján köszöntjük magyar barátainkat

Villamos házi felszerelési tárgyak. DUPONT festék. AUTOMOBIL GUMIK JAVITÁSA ÉS UJRAÖNTÉSE A LEGFONTOSABB MUNKÁNK.

**McDaniel Tire Service**
BEALLSVILLE, PA.
Telefon: Beallsville 25
a "40"-es uton

LEE TIRES


# *Az utolsó bányász*

Tejfehérhaju, szakállas öregember volt az utolsó bányász. Vasárnaponkint felvette a fekete egyeruháját, fejébe nyomta a gyászos fekete csákót, derekára csákányt csatolt, kezében fényesre tisztogatott bányászlámpát cipelt, igy vonult a templomba, ahol külön padsora volt. Igen, külön padsora: a bányászok helye. Valamikor, — Isten a megmondhatója, hogy mikor — négy padot állitottak be a kis templomba a bányászok, abba a négy padba csak bányász ülhetett. Kihaltak a bányák, kihaltak a bányászok, csak az utolsó maradt meg, aki minden vasárnap egyedül ült a négy padban. Ha valamelyik csintalan gyerek mögéje settenkedett, meghuzódott valamelyik pad szögletébe, az öreg rettentő haragra gyult, kipofozta onnan a vakmerőt.

— Miért bántja a gyereket? — kérdezték tőle.

— Meg kell védeni a bányászok jussát... volt a mogorva felelet.

A falu végén lakott, a hegyoldalra ragasztott kis házacskában. Nem volt senkije. A házacska mögött bekeritett egy kis darab földet, krumplit, babot, kukoricát termesztett, abból élt, ami itt termett. Naphosszat faricskált a ház előtt, s ha valaki diszesre kifaragott násznagybotot vásárolt nála, akkor az öreg pár napig pipázgatott, egy-egy pohár borra is tellett.

Minden reggel kakasszóra ébredt, felöltözött, kezébe vette a csákányt, meg a lámpát, kiment az öreg tárnához. Csupa omlás volt már a tárna környéke, léceket szegeztek a bejárat elé, hogy gyerek, vagy állat be ne tévedjen a föld alá. Csendes napjaiban bebujt a lécek között az öreg bányász, haragos napjaiban őrjöngött, összetörte a keritést.

Kezében lámpással állt a tárna bejárata előtt. Keményen kidülledt mellel, előreszegezett állal, gőgösen maga elé meredt. Várt.

— Kit vár? Kit vár, János bácsi? — kérdeztem egyszer félénken.

Nehezen hallotta meg a kérdést, azután szapora szóval válaszolt:

— Hat óra! Kezdődik a munka... Jönnek az emberek, csillékbe ülnek, megyünk a munkahelyre...

— Nem jön senki...

Jó ideig hallgatott, azután méltatlankodott.

— Látja... Ez a mai világ... Régebben minden reggel hat órára itt volt mindenki. A mérnök, a vájárok, robbantók, csillérek, csatlósok... Pontosan hat órakor. Elimádkoztuk a Miatyánkot, meg az Üdvözlégyet, aztán mentünk munkára... Hosszu ideje hiába várom őket... Nem jön senki... Még a tanuló kölykek se jönnek... Magamnak kell a dolog után menni, ha senki se jön... A bányát nem hagyhatom igy árván...

— Nincs itt már semmi kibányászni való, János bácsi... — kockáztattam meg szeliden, óvatosan.

Az öreg lángralobbant.

— Csak a gazemberek mondják, hogy itt nincs mit bányászni! Igenis, hogy van mit bányászni! Arany, ezüst, vas, — amennyit akarnak, annyi van a hegy gyomrában! De az ellenségek kitalálták, hogy nincs semmi a hegyben és azok a szamarak hagyták félrevezetni magukat! Elszéledtek! Most jut eszembe, hogy hiába is várom őket! Nem jön senki munkába... Magamnak kell a dolog után nézni... Nem lehet itthagyni azt a sok mindent, ami a bányában van...

Körülmutatott a nagy hegyekre.

— Hát gondolja, hogy ekkora hegy itt áll hiába?! Hogy ebben már semmi sincs?!

Békétlenül csóválta a fejét, maga elé motyogott:

— Szép bánya... Jó bánya... Aranyos bánya...

Meggyujtotta a lámpását, bebujt a lécek között, maga után intett engem is.

— Jöjjön csak... Majd meglátja, hogy milyen szép a bánya... Csak ne fütyüljön, mert magunkra szabaditjuk a szellemeket, és mégis csak ketten vagyunk ellenük... Én ugyan nem félek, mert névről ismerem valamennyit...

A hegy terhe alatt meggörnyedt gerendák, kitöredezett párnafák között elképzelhetetlen vastag hálókat szőttek a pókok a bejáratnál, azon a részen, ahol még hátunkba világitott a külvilág napsütése. Felgörbültek a sinek, megrepedtek a vastag tölgygerendák, a tárnán végig mély sarat csinált az örökké csepegő bányaviz.

Meggörnyedve mentünk a tárnán. Elől az öreg a lámpással, mögötte én. Ahogy lóbálta a lámpást, szikár, sovány alakjának árnyéka ijesztő hosszuságokban elénk vetődött, vagy vonszoltuk magunk után az árnyékot. Balkezében tartotta a lámpát, jobbjában a csákányt és azzal a mozdulattal, ami minden bányásznak vérében van, minden tiz lépésben megkopogtatta csákányával a sziklát, vagy a tartó gerendákat. Ijesztő pudvásan, gyámoltalanul huppogott vissza néhol az évtizedekkel ezelőtt beállitott bányafa, máshol megállt az az öreg, hogy a meglazult vaskapcsokat megerősitse.

— Nincs itt még semmi baj — mondta megnyugtatóan, — folytathatjuk a mukát. Nincs itt semmi veszedelem...

Az első fordulónál megállt, letette a lámpást, szabad kezével megsimogatta a hegyet.

— Van vagy ötven esztendeje, hogy itt dolgoztunk. Akkor kezdtük a munkát. Mikor száz métert haladtunk, nagy dáridót csaptunk. Szalagot huztak a százegyedik méter elé, jött a grófunk, ő szakitotta el a szalagot, velünk együtt nagy áldomást ivott...

Kétfelé ágazott a tárna. Az öreg jobbra mutatott.

— Erre mentek az aranybányászok... Találtak sok aranyat... Van még ott bőven... Ha egyszer kell az országnak, csak nekem szóljanak, én megmutatom... Én ugyan nem bányásztam velük, de mikor abbahagyták, éjszakánként bementem odt és robbantottam. Egyszer majdnem otthagytam a fogam, de — arany van... Most is van... A mérnökök azt mondják, hogy fene van, nem arany, de azok nem igazi bányászok... Nem ismerik az aranyércet... Szép az aranyérc... Igen szép... Bánom is, hogy én nem erre, hanem a másik irányba mentem. Vasat kerestünk... Fiatal voltam, tetszett a vas... Igen tetszett.. Szép is a vaskő... Szép vörös, lángot vet a csákány alatt... Hü, de szép...

Balfelé indult.

— Gyerünk, mert most jobban kell vigyázni a vasra, jobban kell becsülni, mint az aranyat...

Mentünk görnyedten, óvatosan. Néha meg-megállt az öreg, mert ütögetés közben csákánya sokszor beleragadt a pudvás bányafába...

— Nem bizhatom másokra... — motyogta. — Nem szereti senki a hegyet, csak én... De a hegy is szeret engem nagyon... Hányszor megindult az ötven esztendő alatt?... Hányszor morzsolta össze a gerendákat...? Recsegett, ropogott minden... Engem sohasem bántott. Hány embert vágott agyon, mellettem?... Mert bolond a hegy, ha megvadul... Krrecs...— ugy csinál és mint a gyufaszálat, ugy roppantja össze a gerendákat...

Visszafordultunk:

— Ki kell cserélni ezeket a gerendákat.. — mondta az öreg.

Kint a napvilágon jutott eszébe valami.

— Mégis tovább kellett volna menni... Várjon csak meg engem... Meg kell vizsgálni az akna létráit... Mert baj volna, ha egyszer kijön a gróf és nem tud lemenni az aknába...

A gróf már régen meghalt.

Az öreg visszaindult a tárnába. Egyre kisebb, kisebb lett a lámpácskája lángja és pontos időközökben hallottam még egyre halkulón hallottam, hogy kopog a csákánya a bánya korhadt tartógerendáin.

— Szegény bolond...

Ültem a bánya szájánál, cigarettára gyujtottam és fütyörésztem.

A füttyszóra kikiabált a tárnából:

— Ne fütyüljön, mert rámjönnek a szellemek...

Aztán nagy recsegés-ropogás hangzott és — ijesztő nagy csend... Megbolondult a hegy. Hatalmas porfelhő vágott ki a tárna száján és odabentről nem hangzott többé semmi életjel...

Igy végezte életét az utolsó bányász.

*

A templomból kihozták a nagy padot, összevágták, mágyát csináltak belőle.

A jegyző egyre magyarázta az embereknek, hogy az öreg bolond halála miatt kár uj padokat csináltatni a templomba. Üljenek be a polgárok a bányászok padjába.

A biró csak a fejét csóválta.

— Az utolsó bányász helyére nem ülhet senki... A négy pad pedig az ő helye volt...

### Gary Cooper sulyos beteg

Gary Cooper világhirü amerikai filmszinész sulyos rákbetegségben szenved. A 60 éves müvész tüdejét és máját támadta meg a gyógyithatatlan betegség. Gary Cooper nős és egy gyermeke van, a 22 éves Maria.

# EGYLETI KALAUZOK

ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
DAISYTOWN, PA.

Elnök: Debreczeni József, alelnök: Antal Lajos, titkár Jávorszky József, pénztárnok: Tokár József, számvevő id. Bodnár Lajos, hármastagu bizottsági jegyző: id. Debreczeni Sándor; tagok: Bodnár Mihály és Bodnár István, házbizottsági tagok Bodnár Béla és Timár Sándor. Ügyvéd: John W. Edwards Gyülését tartja minden hónap harmadik vasárnapján, saját otthonában.

WILLIAM PENN
FRATERNÁLIS EGYESÜLET
23-IK FIÓKJA
POCAHONTAS, VA.

Elnök: Nagy Gáspár; titkár-pénztárnok: Frank Soos, Box 57, Pocahontas, Va.

Gyüléseit tartja minden hónap második vasárnapjan délután 2 órakor a Református Templom iskolatermében

WILLIAM PENN
FRATERNÁLIS EGYESÜLET
25-ik fiókja, BECKLEY, W. Va

Elnök Szuch Imre, alelnök Bernáth József, ügykezelő Helmeczi Ferenc, 119 Beckley St., B. O. Box 703, Beckley, W. Va. Tel.: Clifford 2-7000, akihez minden levél és pénz küldendő, jegyző Kerti Tibor, számvizsgáló bizottság: Nagy Imre. Mrs. Henry Kizer és Hajas Miklós. Vigalmi és Sport bizottság: Gall Lajosné és Hajas Miklós, fiók kerületi delegátusok Szüch Imre és Gall Lajos. Gyüléseit minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor tartja Skeltonban a Shad's Place teremben.

WILLIAM PENN
FRATERNÁLIS EGYESÜLET
32-IK FIÓKJA
GARY, W. VA.

Elnök: Tóth Lajos; alelnök Hajzer József; titkár-ügykezelő: Dávid Lajos, cime: Box 864, Gary, W. Va., kihez minden egyleti levél küldendő; kerületi delegátosok: Tóth Lajos és Dávid Lajos. Beteglátogatásra kirendelhető minden tag.

Gyüléseit tartja minden hó első vasárnapján, délután 2 órakor Garyben a Red Cross Hallban

WILLIAM PENN
FRATERNÁLIS EGYESÜLET
248-IK FIÓKJA
LOGAN, W. VA.

Gyüléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján d. u. 2 órai kezdettel Loganban, Cole St. az Odd Fellows épületben.

Elnök: Wagner András, Dehue W. Va., Box 1. telefon PL 2-3928. Alelnök ifj. Korody László, Holden, W. Va. Ügykezelő Tóth Péter, Box 36 Holden, West Virginia. Számvizsgálók: Pozegané Wagner Betty és Iván Olga. A fiók delegátusai: Tóth Péter és Tarsoly Sándor.

WILLIAM PENN
FRATERNÁLIS EGYESÜLET
566-IK FIÓKJA
FARMINGTON, W. VA.

Alakult 1924 november 9-én

Elnök: Elekes László; ügykezelő: Hornyák A. János, Box 553, Farmington, W. Va.; akinek cimére küldendők a fiókot érdeklő levelek. Betegek látogatásáról a titkár gondoskodik és nevez ki beteglátogatókat. Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 1 órakor a titkár lakásán.

## Tüz az alagutban

Az olaszországi Sestri Levanteből jelentik, hogy a 450 utast — a husvéti ünnepekre Rómába szállitó gyorsvonat — az alagutban tüzet fogott.

A fojtó füstben öten életüket vesztették, 70 utast pedig Turinban szállitottak kórházba, közülük 45 sulyos beteg.

A tüzet rövidzárlat okozta.


# To the men who could be tomorrow's soldiers

*What you can do now to help strengthen America's Peace Power...*

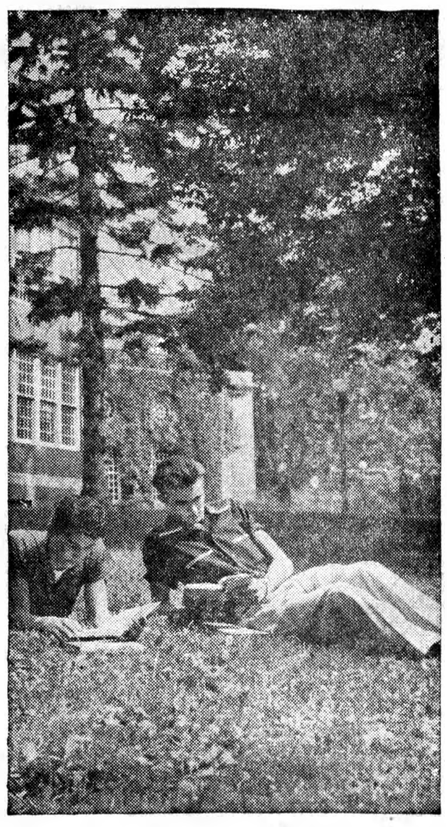

*Nobody* wants peace more than you do! But like most good things in life, it isn't free. Peace costs money.

Money for industrial and military strength to help keep the peace. Money for science and education to help make peace lasting. And money saved by individuals. Every Savings Bond you buy helps strengthen America's Peace Power.

The Bonds you buy will earn money for you. But the most important thing they earn is *peace.*

Are you buying as many Bonds as you *might?*

*Peace Costs Money—*

**BUY U.S. SAVINGS BONDS**

*The U.S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, The Advertising Council and*

MAGYAR BÁNYÁSZLAP